

(32) ఎవడు అల్లాహ్ కు అబద్ధాన్ని అంటకడతాడో, సత్యం అతడి ముందుకు వచ్చినప్పుడు అది అబద్ధమని దానిని తిరస్కరిస్తాడో, అతడి కంటే పరమ దుర్మార్గుడు ఇంకెవడు? అటువంటి సత్యతిరస్కారుల స్థానం సరకంలోనే కదా ఉండేది! (33) సత్యాన్ని తీసుకువచ్చిన వ్యక్తి, అది సత్యమని అంగీకరించిన ప్రజలు మాత్రమే శిక్ష నుండి తప్పించుకుంటారు. (34) వారికి తమ ప్రభువు వద్ద కోరినంత లభిస్తుంది. ఇది సత్కార్యాలు చేసే వారికి లభించే పుణ్యఫలం. (35) వారు చేసిన అత్యంత ఘోరమైన కార్యాలను అల్లాహ్ వారి కర్మల నుండి తీసివెయ్యటానికి, వారు చేసిన సత్కార్యాలకు గాను వారికి ప్రతిఫలం ప్రసాదించటానికి. (36) ఓ ప్రవక్తా! అల్లాహ్ తన దాసునికి చాలదా? వారు ఆయనను గురించిగాక, ఇతరులను గురించి నిన్ను భయపెడుతున్నారు. నిజానికి, అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టతకు గురిచేసే వాడికి దారిచూపే వాడెప్పుడూ లేడు. (37) ఆయన మార్గం చూపేవాడిని మార్గం తప్పించేవాడు కూడ ఎప్పుడూ లేడు. అల్లాహ్ మహాశక్తిమంతుడూ, ప్రతీకారం తీర్చుకోగలవాడూ కాదా?

(38) ఒకవేళ నీవు వారిని, భూమ్యాకాశాలను ఎవడు సృష్టించాడు అని ప్రశ్నిస్తే, వారు స్వయంగా, “అల్లాహ్ యే” అని అంటారు. వారిని అడుగు, “యదార్థం ఇదైనప్పుడు, ఒకవేళ అల్లాహ్ నాకేదైనా నష్టాన్ని చేకూర్చగోరితే మీరు అల్లాహ్ ను కాదని మీరు వేడుకునే దేవీలు, అల్లాహ్ కలిగించే నష్టం నుండి నన్ను కాపాడగలరా? లేదా అల్లాహ్ నాపై దయ చూపగోరితే, వారు అల్లాహ్ కారుణ్యాన్ని అడ్డుకోగలరా? మీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి? కనుక వారితో ఇలా అను, “అల్లాహ్ ఒక్కడే నాకు చాలు, నమ్ముకునే వారు ఆయననే నమ్ముకుంటారు.”

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَّبَ بِالصِّدْقِ إِذْ جَاءَهُ ۗ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ﴿٣٢﴾
وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِ ۗ أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾

لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾

لِيَكْفِرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٣٥﴾

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ ۗ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۗ وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾

وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ﴿٣٧﴾

وَلَيْنَ سَأَلْتَهُمْ مَنِ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُوْلَنَّ اللهُ ۗ قُلْ اَفَرَايْتُمْ مَّا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللهِ اِنْ اَرَادَنِي اللهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفٰتُ ضُرِّيْهِ اَوْ اَرَادَنِيْ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهٖ ۗ قُلْ حَسْبِيَ اللهُ ۗ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُوْنَ ﴿٣٨﴾

(39) వారికి స్పష్టంగా ఇలా చెప్పు, “నా జాతి ప్రజలారా! మీరు మీ ఇష్టప్రకారం మీ పనులు చేస్తూ ఉండండి. నా పనేదో నా ఇష్టం వచ్చినట్లు నేను చేస్తుంటాను. త్వరలోనే మీకు తెలిసిపోతుంది.

(40) ఎవరి మీదకు అవమానకరమైన శిక్ష వచ్చిపడుతుందో, ఇంకా ఎవరికి ఎన్నడూ తొలగిపోని శిక్ష లభిస్తుందో.” (41) ఓ ప్రవక్తా! మేము మానవులందరి కోసం ఈ సత్య గ్రంథాన్ని నీపై అవతరింపజేశాము. ఇక ఎవడు సన్మార్గాన్ని అవలంబిస్తాడో, అతడు తన మేలు కొరకే అలా చేస్తాడు. ఎవడు మార్గం తప్పుతాడో, ఆ మార్గం తప్పటమనే పాపానికి అతడే బాధ్యుడు అవుతాడు. వారికి నీవు జవాబుదారి కావు. (42) మరణ సమయంలో ఆత్మలను వశపరచుకునేవాడు అల్లాహ్‌యే. ఇంకా మరణించని వాడి ఆత్మను అతడు నిద్రావస్థలో ఉన్నప్పుడు వశపరచుకుంటాడు. ఆయన ఎవడి విషయంలో, మరణ నిర్ణయం అమలు చేస్తాడో, దానిని (అతని ఆత్మను) ఆపి ఉంచుతాడు. మిగతా వారి ఆత్మలను ఒక నిర్ణీత సమయం వరకు తిరిగి పంపేస్తాడు. ఆలోచించే వారికి ఇందులో గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి.

(43) అటువంటి ఆరాధ్యుణ్ణి వదలిపెట్టి, వారు ఇతరులను సిఫారసు చేసేవారుగా ఎన్నుకున్నారా? వారికి ఇలా చెప్పు, “వారికి కించిత్తు అధికారం ఉన్నా, లేకపోయినా, వారికి అవగాహన ఉన్నా లేకపోయినా వారు సిఫారసు చేయగలరా?”

(44) ఇంకా ఇలా అను, “సిఫారసు అనేది కేవలం అల్లాహ్ అధీనంలోనే ఉంది. భూమ్యాకాశాల సామ్రాజ్యానికి అధిపతి ఆయనే. తరువాత ఆయన వైపునకే మీరు మరలింపబడతారు.”

قُلْ يٰقَوْمِ اَعْمَلُوا عَلٰى مَكَاتِبِكُمْ اِنِّىْ اَعْمَلٌ ۙ
فَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ﴿۳۹﴾

مَنْ يَّاتِيهِ عَذَابٌ يُجْزِيهِ وَيَجِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ ۙ
مُّقِيمٌ ﴿۴۰﴾

اِنَّا اَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ ۗ فَمَنْ
اهْتَدٰى فَلِنَفْسِهٖ ۗ وَمَنْ ضَلَّ فَاِنَّمَا يَضِلُّ
عَلَيْهَا ۗ وَمَا اَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيْلٍ ﴿۴۱﴾

اَللّٰهُ يَتَوَفٰى الْاَنْفُسَ حِيْنَ مَوْتِهَا وَالَّتِىْ لَمْ تَمُتْ
فِيْ مَنَامِهَا ۗ فَيُمْسِكُ الَّتِىْ قَطِىْ عَلَيْهَا الْمَوْتَ
وَيُرْسِلُ الْاٰخَرٰى اِلٰى اَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ
لَاٰيٰتٍ لِّقَوْمٍ يَّتَفَكَّرُوْنَ ﴿۴۲﴾

اَمْ اَتَّخَذُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ شُفَعَاۗءَ ۗ قُلْ اَوْلٰٓءَ كَاَنُوْا
لَا يَمْلِكُوْنَ شَيْۢءًا وَّلَا يَعْزِلُوْنَ ﴿۴۳﴾

قُلْ لِلّٰهِ الشُّفَاعَةُ جَمِيْعًا ۗ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
وَالْاَرْضِ ۗ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ﴿۴۴﴾

(45) ఒక్క అల్లాహ్ ను గురించి మాత్రమే ప్రస్తావించటం జరిగినప్పుడు, పరలోకం పట్ల విశ్వాసం లేని వారి హృదయాలు బాధకు గురవుతాయి. ఆయనను తప్ప ఇతరులను గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు, అకస్మాత్తుగా వారి ముఖాలు సంతోషంతో వెలిగిపోతాయి. (46) ఇలా అను, “ఓ అల్లాహ్! భూమ్యాకాశాలకు నిర్మాతా! గోచర అగోచరాలను ఎరిగిన జ్ఞానీ! నీవే నీ దాసుల మధ్య వారు విభేదిస్తూ ఉన్న విషయాల గురించి తీర్పుచేస్తావు. (47) ఒకవేళ ఈ దుర్మార్గుల వద్ద భూమిలో ఉన్న సంపద ఉంటే, ఇంకా అంతే సంపద కూడ ఉండి ఉంటే, వారు ప్రళయం నాటి కరిన శిక్ష నుండి తప్పించుకోవటానికి ఈ మొత్తం సంపదను పరిహారంగా ఇవ్వటానికి కూడా సిద్ధపడతారు. అక్కడ అల్లాహ్ తరపు నుండి వారి ముందుకు, వారు ఎన్నడూ ఊహించి కూడ ఉండనిదంతా వస్తుంది. (48) అక్కడ తమ సంపాదన యందలి దుష్పరిణామాలన్ని వారికి స్పష్టంగా తెలిసిపోతాయి. వారు ఎగతాళి చేస్తూ వచ్చినదే వారిని చుట్టుముట్టుతుంది. (49) ఈ మానవుడే తనకు కాస్త కష్టం కలిగినప్పుడు, మమ్మల్ని మొరపెట్టు కుంటాడు. మేము అతనికి మా తరపు నుండి అనుగ్రహాన్ని ప్రసాదించినప్పుడు, “నాకు ఉన్న జ్ఞానం కారణంగానే ఇది నాకు లభించింది” అని అంటాడు. కాని అది కాదు, ఇది ఒక పరీక్ష. అయితే వారిలో చాలామంది ఎరుగరు. (50) ఈ మాటనే వారికి పూర్వం గతించిన వారు కూడ అన్నారు. కాని, వారు సంపాదించినదేదీ వారికి ఏ విధంగానూ పనికి రాలేదు. (51) తరువాత తమ సంపాదన దుష్ఫలితాలను వారు అనుభవించారు. వారిలోని దుర్మార్గులు త్వరలోనే తమ సంపాదనయందలి దుష్ఫలితాలను అనుభవిస్తారు. వారు మమ్మల్ని నిస్సహాయులుగా చేయలేదు.

وَإِذَا دُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا دُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِهِ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿45﴾

قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ عَلِمْتَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿46﴾

وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَافْتَدَوْا بِهِ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۗ وَبَدَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿47﴾

وَبَدَا لَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿48﴾

فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضُرٌّ دَعَا نَادِيَهُ إِذَا خَوْلَاهُ نِعْمَةً مِمَّا قَالِ إِمَّا أَوْتِيَتْهُ عَلَىٰ عِلْمٍ ۗ بَلْ هِيَ فِتْنَةٌ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿49﴾

قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿50﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۗ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا ۗ وَمَا هُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿51﴾

<p>(52) అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని అనంతంగా ఇస్తాడనీ, తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని పరిమితంగా ఇస్తాడనీ వారికి తెలియదా? ఇందులో విశ్వసించే వారికొరకు ఎన్నో సూచనలు ఉన్నాయి.</p>	<p>أَوَلَمْ يَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿52﴾</p>
<p>32 - 52 వాక్యాల వివరణలు</p> <p>వాక్యాల సంబంధం :</p> <p>గత వాక్యాల్లో ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి మీకూ మరణం సంభవిస్తుందని, మీ శత్రువులైన అవిశ్వాసులకూ, విగ్రహారాధకులకూ మరణం సంభవిస్తుందని తెలియపర్చటం జరిగింది. సూరె జుమర్లో ఇలా ఉంది : “మీరూ మరణిస్తారు. వారూ మరణిస్తారు. ఆతరువాత మీరందరూ మీ ప్రభువు సమక్షంలో వ్యాజ్యాన్ని సమర్పిస్తారు. అప్పుడు మీలో ఎవరు సత్యంపై ఉన్నారో, ఎవరు అసత్యంపై ఉన్నారో అల్లాహ్ తీర్పు చెబుతాడు. ఇది ఖుర్ఆన్, ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. (జుమర్ : 30, 31)</p> <p>ఖుర్ఆన్లో అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)కు మరణం సంభవిస్తుందని స్పష్టంగా ఆదేశించాడు. కాని చాలామంది ముస్లింలు ప్రవక్త (స) మరణించలేదని, సజీవంగా ఉన్నారని భావిస్తున్నారు. ఇది చాలా తప్పుడు అభిప్రాయం. ఎందుకంటే ఈ అభిప్రాయం ఖుర్ఆన్ ఆదేశాలకు వ్యతిరేకంగా ఉంది. అదేవిధంగా అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు కూడా మరణించి ఉన్నారు. సమాధుల్లో అల్లాహ్ ప్రియభక్తులు సజీవంగా లేరు. కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే సజీవంగా ఉన్నాడు. సజీవంగాఉంటాడు. అల్లాహ్ కుమరణం లేదు. కాని ప్రవక్తలకు, దైవప్రియ భక్తులకు మరణం ఉంది. ఎందుకంటే వారందరూ సృష్టితాలు, దైవాలు కారు. వీరు మానవులు. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు తమ ఆరాధ్యులు మిమ్మల్ని నష్టానికి గురిచేస్తారని, మీకు హాని తలపెడతారని, మిమ్మల్ని చంపివేస్తారని భయపెడుతున్నారు. అయితే అల్లాహ్ యే భూమ్యాకాశాలకు యజమాని అని, లాభనష్టాలు ఆయన చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, అల్లాహ్ తప్ప ఇతరులెవ్వరూ లాభంగాని, నష్టంగాని చేకూర్చలేరని తెలియపర్చమని ప్రవక్త (స)కు ఆదేశించబడింది.</p> <p>వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :</p> <p>32, 33 : అంటే అల్లాహ్ కు సంతానము ఉందని, ఆయనకు భాగస్వాములు ఉన్నారని, ఆయనకు భార్యలు ఉన్నారని వీరు వాదిస్తున్నారు. అయితే అల్లాహ్ ఇటువంటి కల్పితాలన్నిటికీ అతీతుడు. ఇదే సత్యధర్మం, ఇందులో ఏక దైవారాధన ఉంది. ఆదేశాలు, విధులు ఉన్నాయి. మరణానంతర జీవిత నమ్మకాలు ఉన్నాయి. అధర్మమైనవి, హాని కలిగించేవి ఇందులో నిషేధించబడి ఉన్నాయి. ఇందులో విశ్వాసుల కొరకు శుభవార్తలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసుల కొరకు హెచ్చరికలు ఉన్నాయి. అవిశ్వాసులు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) తెచ్చిన జీవన విధానాన్ని అసత్యమైనదిగా పరిగణించారు. కొందరు దీన్ని సత్యమైనదిగా ధృవీకరించారు. దీన్ని విశ్వసించారు అంటే ఇది విశ్వాసులందరికీ వర్తిస్తుంది. (అహ్సనుల్ బయాన్)</p> <p>36: అంటే అల్లాహ్ నే ఆరాధించే, అల్లాహ్ నే నమ్ముకునే ఆయన దాసులకు అల్లాహ్ యే చాలు. ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “ఇస్లాం భాగ్యం పొంది ఉపాధి పొందుతూ ఉండి, తృప్తిగా ఉండే వాడే సాఫల్యం పొందేవాడు.” ఆ తరువాత మళ్ళీ ఇలా అన్నారు : “విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్ ప్రవక్తను విగ్రహాలు హాని కలుగచేస్తాయని భయపెడతారు. వాస్తవంగా అల్లాహ్ వారిని మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేశాడు. అల్లాహ్ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసిన వాడికి ఎవరు సన్మార్గం ప్రసాదించగలరు?” (తఫ్హీర్ ఇబ్నైకసీర్)</p> <p>38 : ఈ వాక్యంలో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ద్వారా ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు, సత్యసందేశ ప్రచారం పట్ల</p>	

అగ్రహం, శత్రుత్వం, ఈర్ష్య కలిగి ఉన్న మీరు వాటిపైనే నిలకడగా ఉండమని, నేను కూడావిశ్వాసం, ఏక దైవారాధన, అల్లాహ్ విధేయతలపై నిలకడగా ఉన్నానని, త్వరలో ఎవరిపై దైవశిక్ష అవతరిస్తుందో, శాశ్వత నరకశిక్ష ఎవరిని చుట్టుముట్టుతుందో తెలుస్తుందని హెచ్చరించటం జరిగింది. వాస్తవం ఏమిటంటే అలాగే జరిగింది. బద్ షైదానంలో ఘోర పరాజయం ఎదురైంది. అవమానకరంగా వారిని హతమార్చటం జరిగింది. చాలామంది అవిశ్వాసులు చంపబడ్డారు. వారి శవాలను ఒక లోతైన గోతిలో పడవేయడం జరిగింది. ఇంకా పట్టుబడిన వారిని బంధించి మదీనా తీసుకుపోవటం జరిగింది. (త్రైసిరుద్రహ్యాన్)

41, 42 : అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు పట్టువదలకుండా అవిశ్వాసాన్ని అంటిపెట్టుకొని ఉండటం వల్ల ప్రవక్త (స)కు చాలా బాధ కలిగేది. అందుకు అల్లాహ్ మేము మీపై అవతరింపజేసిన సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడం, మా ఆదేశాలను వారికి తెలియపర్చడమే మీ బాధ్యత అని ఓదార్చడం జరిగింది. వీరి సన్మార్గానికి మీకు ఎటువంటి సంబంధం లేదని, వారు సన్మార్గం అనుసరిస్తే వారికే లాభం చేకూరుతుందని, అలా చేయకపోతే నష్టం కూడా వారిదే అని విశదపర్చబడింది. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన అద్భుతమైన శక్తిసామర్థ్యాలను గురించి పేర్కొన్నాడు. దీన్ని ప్రతిరోజూ మానవులు చూస్తూ ఉంటారు. అదేమిటంటే అతను నిద్రపోతే, అతని ఆత్మ శరీరం నుండి వేరైనట్లు అవుతుంది. అంటే అతని శక్తులన్నీ పనిచేయడం మానివేస్తాయి. మళ్ళీ అతడు మేల్కొంటే ఆ శక్తులన్నీ పనిచేయడం ప్రారంభిస్తాయి. అతని ఆత్మ మళ్ళీ శరీరంలో ప్రవేశించినట్లవుతుంది. అయితే అస్తమించిన ఆత్మ మళ్ళీ శరీరంలో ప్రవేశించదు. అతడు మరణానికి గురవుతాడు. దీన్నే కొందరు వ్యాఖ్యాతలు చిన్నచావు, పెద్ద చావుగా వర్ణించారు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

46 : అంటే ప్రవక్త (స)కు అవిశ్వాసులకు విభేదాలు హద్దుమీరితే, భరించరాని బాధకు గురైతే తమ ప్రభువు వైపు మరలమని, వినయ విధేయతలతో ఇలా ప్రార్థించమని ఆదేశించటం జరిగింది. “ఓ భూమ్యాకాశాల సృష్టికర్తా! గోచరఅగోచరాలను ఎరిగినవాడా! నీవే విశ్వాసుల, అవిశ్వాసుల మధ్య తీర్పు చెయ్యి. ఇంకా నువ్వే సత్యం వైపు నాకు దారి చూపు.” (త్రైసిరుద్రహ్యాన్)

47, 48 : అక్కడి శిక్షలు ఎంత తీవ్రంగా ఉంటాయంటే, ఎన్ని విధాలుగా ఉంటాయంటే ఈ అవిశ్వాసులు ఇహలోక జీవితంలో కలలో కూడా ఊహించి ఉండని విధంగా ఉంటాయి. ఇహలోక జీవితంలో వారు చేసిన పాపాలకు, అకృత్యాలకు, ధర్మవ్యతిరేక ధోరణులకు ఫలితంగా దైవశిక్షలు వారి ముందు అవతరించటం జరుగుతుంది. (అహ్సానుల్ బయాన్)

49 : మానవ స్వభావాన్ని గుర్తుచేయటం జరిగింది. మానవుడు కష్టాల్లో, దుఃఖాల్లో అల్లాహ్ ను మొరపెట్టుకుంటాడు. అల్లాహ్ నే స్తుతిస్తూఉంటాడు. కాని అతనికి తన అనుగ్రహాలను ప్రసాదిస్తే, కష్టాలను దుఃఖాలను తొలగించిన వెంటనే అహంకారంగా, దైవద్రోహిగా మారిపోతాడు. అంతేకాక ఈ అనుగ్రహాలు, ఈ ధన సంపదలు అన్నీ నా శక్తియుక్తుల వల్ల, నా తెలివితేటల వల్ల నాకు లభించాయి. ఇలా జరుగుతుందని నాకు ముందే తెలుసు. నేను దీనికే తగినవాడను అని ప్రగల్భాలు పలుకుతాడు. కాని ఇవన్నీ అల్లాహ్ అనుగ్రహాలని, వాటిని మానవులను పరీక్షించే నిమిత్తం ప్రసాదించటం జరిగిందని అల్లాహ్ తెలియపరుస్తున్నాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

52 : అంటే మానవుడు ఉపాధి కొరకు, ధన సంపదల కొరకు శక్తియుక్తులను ఉపయోగిస్తాడు. అనేక విధాలుగా తన తెలివి తేటలను, బుద్ధిజ్ఞానాలను ఉపయోగిస్తాడు. ఒకరి ఉపాధి అధికంగా మరొకరి ఉపాధి అల్పంగా ఎందుకు ఉంటుంది? దీనివల్ల తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఉపాధి యొక్క హెచ్చుతగ్గులు మానవుని శక్తిసామర్థ్యాలు, తెలివితేటలు, బుద్ధిజ్ఞానాలపై ఆధారపడి లేవు. ఇవన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉన్నాయి. అల్లాహ్ తన వివేకం ద్వారా తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని హెచ్చిస్తాడు. తాను కోరిన వారికి ఉపాధిని తగ్గిస్తాడు. ఇందులో కూడా విశ్వాసుల కొరకు గొప్ప సూచనలు ఉన్నాయి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(53) ఓ ప్రవక్తా! ఇలా అను, “మీ ఆత్మలకు అన్యాయం చేసుకున్న నా దాసులారా! అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకండి. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అన్ని పాపాలనూ క్షమిస్తాడు. ఆయన క్షమించేవాడు, కరుణించేవాడూను. (54) మీ మీదకు శిక్ష రాకముందే, మీకు ఎవరి నుండి సహాయం లభించని పరిస్థితి ఏర్పడక మునుపే, మీరు మీ ప్రభువు వైపునకు మరలి, ఆయనకు విధేయత చూపండి. (55) మీకు తెలియకుండానే మీ మీదకు అకస్మాత్తుగా శిక్ష రాకముందే, మీ ప్రభువు పంపిన గ్రంథంలోని ఉత్తమ విషయాలను అనుసరించండి. (56) తరువాత ఏ వ్యక్తి అయినా ఇలా అనే పరిస్థితి రాకూడదు. “అల్లాహ్ విషయంలో నేను చూపిన నిర్లక్ష్యతకు నేను ఎంతో చింతిస్తున్నాను. పైగా నేను ఎగతాళి చేసే వారిలో చేరిపోయాను. (57) లేదా “అయ్యో! అల్లాహ్ నాకు సన్మార్గం చూపి ఉంటే, నేను కూడ భయభక్తులు కలవారిలో చేరివుండేవాణ్ణి.” (58) లేదా శిక్షను చూసి, “అయ్యో! నాకు మరొక అవకాశం దొరికితే ఎంత బాగుండేది. నేను కూడ సత్కార్యాలు చేసే వారిలో కలిసిపోతాను.”

(59) లేదు, నా వాక్యాలు నీ వద్దకు వచ్చాయి. కాని నీవు వాటిని తిరస్కరించావు. విర్రవీగావు. నీవు అవిశ్వాసులలోని వాడవు. (60) ఈనాడు అల్లాహ్ కు అసత్యాన్ని ఆపాదించిన వారి ముఖాలు, ప్రళయం నాడు సల్లగా మారిపోవటాన్ని నీవు చూస్తావు. నరకంలో గర్విస్తున్నవారికి సరిపోయే స్థలం లేదా?

(61) దీనికి భిన్నంగా ఇక్కడ అల్లాహ్ కు భయపడిన వారికి, వారి సాఫల్యానికి దోహదం చేసిన కారణాల వల్ల, అల్లాహ్ ముక్తిని ప్రసాదిస్తాడు. వారికి ఏ కష్టమూ కలగదు, వారికి ఎలాంటి విచారమూ ఉండదు. (62) ప్రతి వస్తువునూ సృష్టించిన వాడు అల్లాహ్ యే. ప్రతి వస్తువునకూ సంరక్షకుడు కూడా ఆయనే.

قُلْ لِيُعْبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿53﴾

وَإِنِّيَبُؤًا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوْا لَهُ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿54﴾

وَاتَّبِعُوا أَحْسَنَ مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِن رَّبِّكُمْ مِّن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿55﴾

أَنْ تَقُولَ نَفْسٌ يُحْسِرُنِي عَلَىٰ مَا فَرَّطْتُ فِي جَنْبِ اللَّهِ وَإِن كُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِينَ ﴿56﴾

أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ اللَّهَ هَدَانِي لَكُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿57﴾

أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى الْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِي كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ الْمُحْسِنِينَ ﴿58﴾

بَلَىٰ قَدْ جَاءَتْكَ آيَاتِي فَكَذَّبْتَ بِهَا وَاسْتَكْبَرْتَ وَ كُنْتَ مِنَ الْكٰفِرِينَ ﴿59﴾

وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ تَرَى الَّذِينَ كَذَبُؤْا عَلَى اللَّهِ وَجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ أَلَيْسَ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿60﴾

وَيُنجِي اللَّهُ الَّذِينَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّؤُؤُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿61﴾

اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ﴿62﴾

(63) భూమిలో, ఆకాశాలలో ఉన్న నిక్షేపాల తాళపు చెవులు ఆయన వద్దనే ఉన్నాయి. అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించే వారే నష్టానికి గురిఅయ్యేవారు.

(64) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “అయితే, ఓ మూర్ఖులారా! అల్లాహ్ ను కాదని మరొకరికి దాస్యం చేయమని మీరు నాకు చెప్తారా?” (65) నీ వద్దకూ, నీకు పూర్వం గతించిన ప్రవక్తల వద్దకూ ఇలా దైవవాణి పంపబడింది. “ఒకవేళ మీరు షిర్కు చేస్తే, మీ కర్మలన్నీ వ్యర్థమైపోతాయి. మీరు నష్టానికి గురి అవుతారు. (66) కనుక ప్రవక్తా! నీవు కేవలం అల్లాహ్ ను మాత్రమే ఆరాధించు. కృతజ్ఞులై ఉండే దాసులలో చేరిపో. (67) వారు అల్లాహ్ ను ఏ విధంగా గౌరవించాలో, ఆ విధంగా గౌరవించనే లేదు. ఆయన శక్తి ఎలాంటిదంటే, ప్రళయం నాడు యావత్తు భూమండలం ఆయన పిడికిలిలో ఉంటుంది. ఆకాశాలు ఆయన కుడిచేతిలో చుట్టబడి ఉంటాయి. వారు చేస్తున్న బహుదైవారాధనకు ఆయన అతీతుడు, పరిశుద్ధుడు. (68) ఆ రోజున శంఖం పూరించబడుతుంది. ఆకాశాలలో, భూమిలో ఉన్న వారు అందరూ మరణిస్తారు, అల్లాహ్ సజీవంగా ఉంచదలచుకున్నవారు తప్ప. తరువాత రెండోసారి శంఖం పూరించబడుతుంది. అప్పుడు ఒక్కసారిగా అందరూ లేచిచూడటం ప్రారంభిస్తారు. (69) భూమి తన ప్రభువు తేజస్సుతో వెలిగిపోతుంది. కర్మల చిట్టా తీసుకురాబడుతుంది. దైవప్రవక్తలూ, సాక్షులూ అందరూ హాజరుపరచబడతారు. ప్రజలకు సరిగ్గా, న్యాయంగా తీర్పు చేయబడుతుంది. వారికి ఎలాంటి అన్యాయమూ జరగదు. (70) ప్రతి ఆత్మకూ అది చేసుకున్న కర్మల ప్రకారం ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ప్రజలు చేస్తున్నదంతా అల్లాహ్ కు బాగా తెలుసు.

لَهُ مَقَالِيدُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
بِآيَاتِ اللَّهِ أُولَئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿63﴾

قُلْ أَفَغَيَّرَ اللَّهُ تَأْمُرُوْنِي أَعْبُدُ أَيُّهَا الْجٰهِلُونَ ﴿64﴾
وَلَقَدْ أَوْحَىٰ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ
أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ
الْخٰسِرِينَ ﴿65﴾

بَلِ اللَّهِ فَاَعْبُدُوْا كُنُّ مِنَ الشَّاكِرِينَ ﴿66﴾

وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِ وَالْأَرْضُ بِجَمِيْعًا
قَبْضَتُهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوِيٰتٌ
بِيَمِيْنِهِ سُبْحٰنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿67﴾

وَنُفِخَ فِي الصُّوْرِ فَصَعِقَ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي
الْأَرْضِ اِلَّا مَنْ شَاءَ اللَّهُ ثُمَّ نُفِخَ فِيْهِ اٰخَرٰى
فَاِذَا هُمْ قِيٰاَمٌ يَنْظُرُوْنَ ﴿68﴾

وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتٰبُ
وَجِئِيَءَ بِالنَّبِيِّنَ وَالشَّهَدَآءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمْ
بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُوْنَ ﴿69﴾

وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمَلَتْ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَا
يَفْعَلُوْنَ ﴿70﴾

(71) ఈ తీర్పు తరువాత సత్యాన్ని తిరస్కరించిన వారు, నరకం వైపునకు గుంపులు, గుంపులుగా తోలబడతారు. చివరకు వారు అక్కడకు చేరినప్పుడు దాని ద్వారాలు తెరువబడతాయి. కాపలాదారులు వారితో ఇలా అంటారు, “స్వయంగా మీలో నుండే మీకు, మీ ప్రభువు వాక్యాలను వినిపించి, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు, మీరు ఈ దినాన్ని కూడ చూడవలసి వస్తుందని, మిమ్మల్ని హెచ్చరించిన ప్రవక్తలు మీ వద్దకు రాలేదా?” వారు, “అవును, వచ్చారు. కాని శిక్షా నిర్ణయం అవిశ్వాసుల విషయంలో రూఢీ అయిపోయింది” అని సమాధానం చెబుతారు.

(72) ఇలా అనబడుతుంది, “నరకద్వారాలలో ప్రవేశించండి. మీరు ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉండవలసి ఉంది. ఇది గర్విష్టుల నివాసం, బహు చెడ్డ నివాసం.”

(73) తమ ప్రభువు పట్ల అవిధేయతకు దూరంగా ఉన్న వారిని, వర్గాలుగా, సమూహాలుగా స్వర్గం వైపునకు తీసుకుపోవటం జరుగుతుంది. చివరకు వారు అక్కడకు చేరినప్పుడు, దాని తలుపులు ముందుగానే తెరువబడి ఉంటాయి. దాని ద్వారపాలకులు వారితో ఇలా అంటారు, “మీకు శాంతి కలుగుగాక! మీరు చక్కగా ప్రవర్తించారు. ఇందులోకి ప్రవేశించండి. ఇక్కడ శాశ్వతంగా ఉండేటందుకు.”

(74) వారు ఇలా అంటారు, “మాకు చేసిన వాగ్దానాన్ని నిజం చేసి చూపిన, మమ్మల్ని భూమికి వారసులుగా చేసిన దేవునికి కృతజ్ఞతలు. ఇక మేము, స్వర్గంలో ఎక్కడ కోరుకుంటే అక్కడ నివాసం ఏర్పరచుకోగలము.” కనుక సత్కార్యాలను ఆచరించే వారికి ఎంత మంచి ప్రతిఫలం ఉంది.

وَسِيقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا فَتَحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا أَلَمْ يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ آيَاتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۗ قَالُوا بَلَىٰ وَلَكِنْ حَقَّتْ كَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَىٰ الْكَافِرِينَ ﴿٧١﴾

قِيلَ ادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا ۗ فَبِئْسَ مَثْوَىٰ الْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

وَسِيقَ الَّذِينَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ إِلَىٰ الْجَنَّةِ زُمَرًا ۗ حَتَّىٰ إِذَا جَاءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَابُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا سَلَامٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوهَا خَالِدِينَ ﴿٧٣﴾

وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي صَدَقَنَا وَعْدَهُ وَأَوْرَثَنَا الْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ ۗ فَبِعَمَلِ أَجْرِ الْعِبَادِينَ ﴿٧٤﴾

<p>(75) అల్లాహ్ సింహాసనం చుట్టూ దైవదూతలు వలయాకారంగా ఏర్పడి తమ ప్రభువును స్తుతించటాన్ని, ఆయన పవిత్ర నామాన్ని కొనియాడుతూ ఉండటాన్నీ నీవు చూస్తావు. ప్రజల మధ్య సక్రమంగా, న్యాయంగా తీర్పు చేయటం జరుగుతుంది. “స్తోత్రం కేవలం సకల లోకాలకు ప్రభువైన అల్లాహ్ కు మాత్రమే చెందుతుంది” అని ప్రకటించబడుతుంది.</p>	<p>وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِيْنَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿75﴾</p>
--	--

8
6
5

53 - 75 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో లాభనష్టాలు కేవలం అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయని, దేవీదేవతల, మహాపురుషుల, పుణ్యాత్ముల, ప్రవక్తల చేతుల్లో లేవని, ఎందుకంటే వీరు మానవులని, సృష్టితాలని వీరు దైవాలు కారని విశదపర్చబడింది.

ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ప్రజలారా! అల్లాహ్ సమక్షంలో పశ్చాత్తాపం చెంది, క్షమాపణ కోరడని, అల్లాహ్ మీ పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తాడని, అల్లాహ్ అవతరింపజేసిన గ్రంథాన్ని అనుసరించడని, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపడని, ఇందులోనే పరలోక సాఫల్యం ఉందని, దేవీదేవతల సిఫారసును నమ్మి మోసపోకండని, మహాపురుషుల, పుణ్యాత్ముల సిఫారసులను నమ్మి మోసపోకండని, సాఫల్యం కేవలం దైవమార్గంలోనే ఉన్నదని, ఆ మార్గమే విశ్వాసం మరియు సత్కార్యాలు అని స్పష్టపరచటం జరిగింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

53 : వాహిదీ ప్రకారం వ్యాఖ్యాతలందరూ ఈ వాక్యాన్ని సాటి కల్పించేవారు, హింసా దౌర్జన్యాలు, హత్యలు చేసేవారు, ప్రవక్త (స)కు హాని తలపెట్టేవారు, ఇస్లాం స్వీకరించాలని, ముస్లిం అవ్వాలని సంకల్పంకలిగి ఉండేవారు. కాని అంతకు ముందు చేసిన పాపాలు క్షమించరానివని, క్షమించబడవని భయపడేవారి గురించి అవతరించినదని ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉన్నారు. అప్పుడు వారికీ, ఇతరులకు అల్లాహ్ కారుణ్యం చాలా విశాలమైనదని, అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకూడదని, అల్లాహ్ తన దాసులను తప్పకుండా క్షమిస్తాడని, ఎందుకంటే ఆయన అనంత కరుణామయుడని, అపార కృపాశీలుడనే శుభవార్త ఇవ్వమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించాడు.

ఈ వాక్యం అల్లాహ్ పట్ల దృఢమైన నమ్మకం కలిగి ఉండాలని బోధిస్తుందని షౌకానీ అభిప్రాయపడుతున్నారు. ఇందులో అల్లాహ్ ఆయనకు తన దాసులకు మధ్య ప్రత్యక్ష సంబంధాన్ని పేర్కొన్నాడు. పొరపాటు వల్ల ఎన్ని పాపాలు జరిగినా, అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందకూడదని వారించాడు. అంతేగాక తాను పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తానని వాగ్దానంచేశాడు. హాఫిజ్ ఇబ్నై కసీర్ అభిప్రాయం ప్రకారం ఈ వాక్యం విశ్వాసి, అవిశ్వాసి అనే తేడా లేకుండా అందరికీ పశ్చాత్తాపం చెందమని ఆహ్వానిస్తోంది. పశ్చాత్తాపం వల్ల క్షమాపణ కోరటం వల్ల అల్లాహ్ పాపాలన్నిటినీ క్షమిస్తాడని, ఆ పాపాలు సముద్రంలోని నురుగులా ఉన్నారే అని తెలుపుతుంది. (త్రెసీరుద్రహ్యాన్)

56, 57 : అంటే అల్లాహ్, ఆయన ప్రవక్త(స) విధేయతలో కొరత చిన్నా పెద్ద పాపాలు. అంటే అల్లాహ్ సాన్నిహిత్యం, స్వర్గం కోరడంలో అశ్రద్ధ, సోమరితనంగా వ్యవహరించటం. అంటే ఒకవేళ అల్లాహ్ నాకు సన్మార్గం ప్రసాదిస్తే నేను బహుదైవారాధనకు, పాపకార్యాలకు దూరంగా ఉండేవాణ్ణి. మరోచోట అల్ అన్ ఆమ్ 148లో

కూడా ఇలా ఉంది. “అల్లాహ్ గనక కోరి ఉంటే మేము షిర్క్ చేసి ఉండేవారము కాము.” అంటే మాట మంచిదే గాని ఉద్దేశ్యం మంచిది కాదు. (ఫత్హుల్ ఖదీర్, అహ్మదుల్ బయాన్)

60 : అల్లాహ్ కు భాగస్వాములు ఉన్నారని, భార్యఉందని, సంతానం ఉందని అల్లాహ్ పై అభాండాలు వేసే నేరచరితులు తీర్చుదినం నాడు దైవశిక్షను తమ కళ్ళతో చూచినప్పుడు అల్లాహ్ వారి పట్ల ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తాడు. అప్పుడు వారు భయభ్రాంతులకు గురై వారి ముఖాలు నల్లగా మారిపోతాయి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

63, 64 : మఖాలీద్ అంటే తాళాలు లేదా నిధులు. అంటే కార్యసాధనాలన్నీ అల్లాహ్ చేతుల్లోనే ఉన్నాయి. ఆయనకే అధికారం ఉంది. స్తోత్రాలు, పొగడ్డలు, ప్రశంసలు, గొప్పతనాలు అన్నీ అల్లాహ్ కే చెందుతాయి. అల్లాహ్ యే సర్వశక్తియుక్తులు కలిగినవాడు అంటే అల్లాహ్ వాక్యాలను ధిక్కరించేవారు, ఆయన సాక్ష్యాధారాలను స్వీకరించనివారే విపరీతమైన నష్టానికి గురయ్యేవారు. ఇబ్నె అబ్బాస్ అభిప్రాయం ప్రకారం మక్కా అవిశ్వాసులు ప్రవక్త (స)ను తమ విగ్రహాలను ఆరాధించమని ఆహ్వానిస్తూ దీనికి తోడుగా, మేము కూడా మీ ఆరాధ్యుణ్ణి ఆరాధిస్తామని వాగ్దానం చేశారు. అప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. (తఫ్సిర్ ఇబ్నె కసీర్)

65 : అంటే ఒకవేళ నీవు సాటి కల్పించి పశ్చాత్తాపం చెందకుండా అవిశ్వాస స్థితిలో మరణిస్తే ... ఇలా ప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించటం జరిగింది. ప్రవక్త (స) షిర్క్ కు దూరంగా, సురక్షితంగా ఉండేవారు. ఎందుకంటే ప్రవక్తలు, అల్లాహ్ రక్షణలో ఉంటారు. వీరు దీనికి పాల్పడతారని మనం కలలో కూడా ఊహించలేము. అయితే ఇదంతా ప్రవక్త (స) అనుచర సంఘాన్ని హెచ్చరించటానికే. (అహ్మదుల్ బయాన్)

67 : ఎందుకంటే వారు దైవప్రవక్తల ద్వారా అందజేసిన అల్లాహ్ ఆదేశాల్ని పాలించలేదు. అంతేకాక వారు అల్లాహ్ ను వదలి ఇతరులను ఆరాధించేవారు. ఆయనతో పాటు ఇతరులను కూడా భాగస్వాములుగా భావించారు. ఒక హదీసులో ఇలా ఉంది : “ఒక యూద పండితుడు, ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి ఇలా అన్నాడు : “మేము అల్లాహ్ గురించి దైవగ్రంథాల్లో ఇలా విన్నాము. అల్లాహ్ తీర్చుదినం నాడు ఆకాశాలనూ ఒక వేలుపై, భూమిని ఒక వేలుపై, వృక్షాలను ఒక వేలుపై, నీటిని ఒక వేలిపై సృష్టితాలన్నింటినీ ఒక వేలిపై ఉంచుతాడు. ఇంకా “నేను రారాజును” అని అంటాడు. ప్రవక్త (స) చిరునవ్వు నవ్వుతూ దాన్ని ధృవీకరించారు. ఇంకా ఈ వాక్యాన్ని పఠించారు. (సహీహ్ బుఖారీ - హ.నెం.4437) (బుఖారీ, సూరహ్ జుమర్)

ఖుర్ఆన్, హదీసుల్లో పేర్కొనబడిన అల్లాహ్ గుణాలను ఎలాంటి అనుమానం, సంకోచం లేకుండా నాటి పరమార్థాలు తీయకుండా విశ్వసించటం తప్పనిసరి అని ముస్లిం అనుచర సంఘమంతా దృఢనమ్మకం కలిగిఉంది. వాస్తవం కూడా ఇదే. (అహ్మదుల్ బయాన్)

69 : తీర్చుదినం నాడు అల్లాహ్ తీర్పు ఇవ్వటానికి తీర్పు మైదానంలో ప్రత్యక్షం అయినప్పుడు మైదానం అంతా వెలుగుతో నిండిపోతుంది. ప్రజల కర్మల పత్రాలు తెప్పించబడతాయి. ఆ తరువాత దైవప్రవక్తలందరూ తాము తమ తమ జాతులన్నిటికీ అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేశామని సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఆ తరువాత అంతిమ ప్రవక్త (స) అనుచర సంఘం కూడా వచ్చి వెనుకటి ప్రవక్తలందరూ తమ తమ జాతులకు అల్లాహ్ సందేశాన్ని అందజేశారని సాక్ష్యం ఇస్తారు. ఆ వెంటనే అల్లాహ్ సృష్టితాల మధ్య న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు ఇవ్వడం జరుగుతుంది. ఎవరికి ఎటువంటి అన్యాయమూ జరుగదు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

71 : జుమర్ అంటే శబ్దం అని అర్థం. వర్షాల్లో, తెగల్లో, అల్లర్లు, శబ్దాలు, కేకలు తప్పుకుండా ఉంటాయి. అంటే అవిశ్వాసులను వర్షాలుగా, తెగలుగా, సమూహాలుగా నరకం వైపు తోలుకు పోవటం జరుగుతుంది. అంటే వీరిని మేకల మందలా తోలుకు పోవటం జరుగుతుంది. మరోచోట అవిశ్వాసులను నరకం వైపు తోలుకు వెళ్ళినప్పుడు వారి పట్ల కఠినంగా ప్రవర్తించటం జరుగుతుంది.

73 : ఈ వాక్యంలో అదృష్టవంతుల గురించి పేర్కొనటం జరిగింది. గొప్ప గొప్ప వాహనాలపై స్వర్గం వైపు అతిథులుగా సమూహాలుగా, గుంపులుగా వెళ్తూ ఉంటారు. మొదట అల్లాహ్ ప్రయభక్తులు వెళతారు. ఆ తరువాత ఉన్నత తరగతుల వారు, వారి తరువాత వారి క్రింది తరగతుల వారు ఒకరి తరువాత ఒకరు స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. వీరందరూ ఫుల్సెరాత్ను సురక్షితంగా దాటిన తరువాత మరో వంతెనపై వీరిని ఆపి వేయడం జరుగుతుంది. పరస్పర హింసలకు, అత్యాచారాలకు ప్రతీకారం తీర్చుకోబడుతుంది. పరస్పర హక్కులన్ని తీరిపోతాయి. వీరందరూ పరిశుద్ధపరచబడతారు. అప్పుడు స్వర్గంలో ప్రవేశించే ధృవపత్రం లభిస్తుంది. ఒక ఉల్లేఖనంలో ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “అందరికంటే ముందు నేను స్వర్గద్వారాలను తడతాను.” (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

75 : విచారించిన తరువాత స్వర్గవాసులను స్వర్గంలో, నరకవాసులను నరకంలో పంపివేస్తారని అల్లాహ్ పేర్కొన్నాడు. ప్రతి ఒక్కరికీ వారి కర్మల ప్రతిఫలం న్యాయంగా ధర్మంగా ఇవ్వబడుతుంది. ఇప్పుడు దైవదూతలను గురించి ప్రస్తావించటం జరిగింది. వారు అల్లాహ్ సింహాసనానికి నాలుగు వైపుల తలలు వంచి తన ప్రభువు గొప్పతనాన్ని, పరిశుద్ధతను కొనియాడుతూ ఉంటారు. అల్లాహ్ తన సృష్టితాల మధ్య న్యాయంగా ధర్మంగా తీర్పు ఇచ్చిన తరువాత తీర్పు మైదానం కార్యక్రమాలన్నీ పూర్తవుతాయి. దైవదూతలు, స్వర్గవాసులు అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటారు. ఆయన్ను స్తుతిస్తారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

40. అల్ మూ'మిన్ సూరా పరిచయం

ఈ సూరాకు మోమిన్, గాఫిర్, అత్తుల్ మొదలైన పేర్లు ఉన్నాయి. ఇబ్నె అబ్బాస్, హసన్, అతా ఇక్రమ మరియు జాబిర్ మొదలైనవారి ప్రకారం ఈ సూరా మక్కాలో అవతరించింది. సూరహ్ మూమిన్ లో 85 వాక్యాలు, 9 రుకూలు ఉన్నాయి. సందేశప్రచారం కారణంగా, ఏకదైవారాధన, బహుదైవారాధనల చర్చల వల్ల ప్రవక్త (స), ఆయన అనుచరులు హింసలకు, దౌర్జన్యాలకు, అల్లర్లకు గురవుతున్న కాలంలో, జీవితం దుర్భరం అయిపోయిన పరిస్థితుల్లో ఈ సూరా అవతరించింది. వలసపోయే ఆదేశం గురించి వెనుకటి సూరాల్లో కూడా సూచించటం జరిగింది.

ఇప్పుడు ఈ సూరాలో, ఇక ముందు సూరాల్లో పరిస్థితులు క్రమంగా స్పష్టమవుతూ కనిపిస్తాయి. ప్రవక్త (స) కొరకు, ముస్లిముల కొరకు అల్లాహ్ వాగ్దానం, సహాయం కూడా విశదమవుతూ ఉంటాయి. సత్యధర్మం కారణంగా కష్టాలకు, అల్లర్లకు, హింసలకు గురవుతున్న ముస్లిములను ప్రోత్సహించడం జరిగింది. వారిని ఓదార్చటం జరిగింది. అదేవిధంగా ఈ సందేశ ప్రచారం పట్ల సానుభూతి ఉండి కూడా కొన్ని కారణాల వల్ల దీని సహాయం కోసం మైదానంలోకి రాని వారినీ ఉపదేశించటం జరిగింది. "కారణాలను ప్రక్కనబెట్టి సత్య వచన అభ్యున్నతికి సిద్ధం కమ్మని, కృషి చేయమని, అల్లాహ్ వారికి తప్పకుండా సహాయసహకారాలు అందిస్తాడని హితబోధ చేయబడింది.

40. అల్ మూ'మిన్

అయత్లు : 85

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన
అల్లాహ్ పేరుతో

(1) హా. మీమ్. ఈ గ్రంథం అల్లాహ్ తరపు నుండి అవతరించింది. ఆయన మహాశక్తిమంతుడు, మహాజ్ఞాని, (2) పాపాలను క్షమించేవాడూ, పశ్చాత్తాపాన్ని అంగీకరించేవాడూను. కఠినంగా శిక్షించేవాడూ, ఘనంగా కరుణించేవాడూను. ఆయన తప్ప ఆరాధ్య దైవం మరెవ్వడూ లేడు.

(3) అందరూ ఆయన వైపునకే మరలవలసి ఉన్నది.

(4) ఒక్క అవిశ్వాసులు తప్ప మరెవ్వరూ అల్లాహ్ వాక్యాలను గురించి వివాదపడరు. కావున ప్రపంచ దేశాలలోని వారు అట్టహాసంగా తిరగటాన్ని చూసి మీరు మోసానికి గురి కాకూడదు.

﴿ 9 ﴾ ﴿ 40 ﴾ ﴿ 85 ﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿ 1 ﴾

﴿ 2 ﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ

﴿ 3 ﴾ غَافِرِ الذُّنُوبِ وَقَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۗ إِلَيْهِ الْمَصِيرُ

﴿ 4 ﴾ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا

يَغْرُرُكَ تَقْلُبُهُمْ فِي الْبِلَادِ

(5) వారికి పూర్వం నూహ్ జాతి కూడా తిరస్కరించింది. దాని తరువాత ఎన్నో ఇతర వర్గాలు కూడ ఇలాగే ప్రవర్తించాయి. ప్రతి జాతి తన ప్రవక్తను పట్టుకునేందుకు యత్నించింది. వారందరూ కలిసి అసత్యాన్ని ఆయుధంగా చేసుకొని సత్యాన్ని ఓడించటానికి ప్రయత్నించారు. కాని చివరకు నేను వారిని పట్టుకున్నాను. చూడండి, నా శిక్ష ఎంత కఠినంగా ఉందో. (6) అదేవిధంగా అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారందరినీ గురించి, వారు నరకంలో ప్రవేశిస్తారని నీ ప్రభువు చేసిన తీర్పు కూడా నెరవేరింది. (7) అల్లాహ్ సింహాసనాన్ని మోసే దైవదూతలూ, ఆ సింహాసనం చుట్టూ ఉండే దైవదూతలూ అందరూ తమ ప్రభువును స్తుతిస్తూ, ఆయన పవిత్రతను కొనియాడుతున్నారు. వారు ఆయనను విశ్వసిస్తున్నారు. విశ్వసించేవారిని క్షమించు అని ప్రార్థనలు చేస్తున్నారు. వారు ఇలా అంటారు, “ప్రభూ! నీవు నీ కారుణ్యంతో, నీ జ్ఞానంతో ప్రతి వస్తువుపై వ్యాపించి ఉన్నావు. కనుక పశ్చాత్తాపంతో నీ వైపునకు మరలినవారినీ, నీ మార్గాన్ని అనుసరించిన వారిని క్షమించు. వారిని నరక శిక్ష నుండి కాపాడు. (8) ప్రభూ! ఇంకా, వారిని శాశ్వతంగా ఉండే స్వర్గవనాలలో ప్రవేశింపజేయ్యి. వాటిని గురించి వారికి నీవు వాగ్దానం చేసి ఉన్నావు. వారి తల్లిదండ్రులలో, వారి భార్యలలో, వారి సంతానంలో సజ్జనులైన వారిని కూడ వారితో పాటే అక్కడకు చేర్చు. నిస్సందేహంగా నీవు మహాశక్తి సంపన్నుడవు, మహావివేక వంతుడవును. (9) వారిని చెడుల నుండి కాపాడు. ప్రళయదినం నాడు నీవు చెడుల నుండి కాపాడే వాడిని నీవు ఎంతో కరుణించావన్నమాట. ఇదే గొప్ప సాఫల్యం.

كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ مِنْ
بَعْدِهِمْ ۗ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ
وَجَدَلُوا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهِ الْحَقَّ
فَأَخَذْتُهُمْ ۗ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾

وَكَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا
أَنَّهُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٦﴾

الَّذِينَ يَجْمَلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ
بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ
آمَنُوا ۗ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ رَحْمَةً وَعِلْمًا
فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ
عَذَابَ الْجَحِيمِ ﴿٧﴾

رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ
صَلَحَ مِنْ آبَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ ۗ إِنَّكَ
أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٨﴾

وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ ۗ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ
فَقَدْ رَجَمْتَهُ ۗ وَذَلِكَ هُوَ الْقُورُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

(10) అవిశ్వాసానికి పాల్పడిన వారిని తీర్పుదినం నాడు పిలిచి, “ఈనాడు మీకు మీ పట్ల ఎంత తీవ్రమైన కోపం వచ్చిందో, మిమ్ముల్ని విశ్వాసం వైపునకు పిలువగా, మీరు నిరాకరించిననాడు అల్లాహ్ కు మీ పట్ల అంతకంటే అధికంగానే కోపం వచ్చింది” అని అనటం జరుగుతుంది. (11) వారు ఇలా అంటారు, “ప్రభూ! నిజంగానే నీవు మాకు రెండుసార్లు మరణాన్నీ, రెండుసార్లు జీవితాన్నీ ప్రసాదించావు. ఇప్పుడు మేము మా తప్పులను ఒప్పుకుంటున్నాము. కనుక ఇక్కడి నుండి బయటపడే మార్గం కూడా ఏదైనా ఉందా? వారికి సమాధానం ఇలా ఇవ్వబడుతుంది: (12) “మీరు గురియైన ఈ దుస్థితికి కారణం ఏమిటంటే, ఒకే ఒక దేవుడు అయిన అల్లాహ్ వైపునకు మాత్రమే పిలిచినప్పుడు, మీరు విశ్వసించకుండా తిరస్కరించేవారు. ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా చేసినప్పుడు, మీరు వెంటనే విశ్వసించేవారు. ఇప్పుడు తీర్పు మహనీయుడూ, మహోన్నతుడూ అయిన అల్లాహ్ చేతులలోనే ఉంది.” (13) ఆయనే మీకు తన సూచనలను చూపిస్తాడు, ఆకాశం నుండి మీ కొరకు ఆహారాన్ని అవతరింపజేస్తాడు. కాని కేవలం అల్లాహ్ వైపునకు మరలే మనిషి మాత్రమే గుణపాఠం నేర్చుకుంటాడు. (14) కనుక ప్రజలారా! అల్లాహ్ ను మాత్రమే వేడుకోండి. మీ ధర్మాన్ని ఆయనకే ప్రత్యేకించుకొని, మీరు చేసే ఈ పని అవిశ్వాసులకు ఎంత అయిష్టంగా ఉన్నాసరే. (15) ఆయన మహోన్నతమైన స్థానాలు కలవాడు. సింహాసనానికి (అర్షాకు) అధిపతి. తన దాసులలో తనకు ఇష్టమైన వారిపై తన ఆజ్ఞ ప్రకారం ఆత్మను అవతరింపజేస్తాడు. అతను సమావేశ దినం గురించి హెచ్చరించేటందుకు. తెరలు తొలగిపోయి అందరూ బయటకు వచ్చిన రోజున, వారికి సంబంధించిన విషయమేదీ అల్లాహ్ కు రహస్యంగా ఉండదు.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا يُنَادُونَ لِمَنْ لَدُنَّ اللَّهُ أَكْبَرُ مِنْ
مَقْتِكُمْ أَنْفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى الْإِيمَانِ
فَتَكْفُرُونَ ﴿10﴾

قَالُوا رَبَّنَا أَمَتَنَا اثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا اثْنَتَيْنِ
فَاعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَى خُرُوجٍ مِنْ
سَبِيلٍ ﴿11﴾

ذِكْرِكُمْ بِأَنَّهُ إِذَا دُعِيَ اللَّهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ ۖ وَإِنْ
يُشْرِكْ بِهِ تُؤْمِنُوا ۗ فَالْحُكْمُ لِلَّهِ الْعَلِيِّ
الْكَبِيرِ ﴿12﴾

هُوَ الَّذِي يُرِيكُمْ آيَاتِهِ وَيُنَزِّلْ لَكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
رِزْقًا ۗ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَنْ يُنِيبُ ﴿13﴾

فَادْعُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ
الْكَافِرُونَ ﴿14﴾

رَفِيعِ الدَّرَجَاتِ ذُو الْعَرْشِ ۗ يُلْقِي الرُّوحَ مِنْ
أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ لِيُنْذِرَ يَوْمَ
التَّلَاقِ ﴿15﴾

(16) ఆ రోజున బహిరంగంగా ఇలా అడగటం జరుగుతుంది, “ఈనాడు విశ్వసామ్రాజ్యాధిపత్యం ఎవరిది?” అని. విశ్వం మొత్తం ఒకేసారి ఇలా అంటుంది, “అది ఒకే దేవుడూ, సర్వాధిక్యం కలవాడూ అయిన అల్లాహ్ అని. (17) “ఈనాడు ప్రతి ప్రాణికి అది సంపాదించిన దాని ప్రకారమే ప్రతిఫలం ఇవ్వబడుతుంది. ఈనాడు ఎవరికీ ఎలాంటి అన్యాయమూ జరగదు. అల్లాహ్ మిక్కిలి వేగంగా లెక్క తీసుకుంటాడు.

(18) ఓ ప్రవక్తా! దగ్గర పడిన ఆ రోజును గురించి వారికి భయపెట్టు. అప్పుడు గుండెలు గొంతులకు అడ్డం పడుతూ ఉంటాయి. ప్రజలు దుఃఖాన్ని దిగమ్రొంగుతూ మౌనంగా నిలబడి ఉంటారు. దుర్మార్గులకు మిత్రుడు గానీ, సిఫారసు చేసేవాడు గానీ ఎవ్వడూ ఉండడు.

(19) అల్లాహ్, దొంగ చూపులను సైతం ఎరుగును. హృదయాలు దాచి ఉంచిన రహస్యాలు సైతం ఆయనకు తెలుసు.

(20) అల్లాహ్ కచ్చితంగా, న్యాయంగా తీర్పుచేస్తాడు. ఇక అల్లాహ్ ను వదలిపెట్టి, వేడుకునేవారి విషయం, వారు ఏ విషయం గురించి తీర్పు చెప్పగలిగేవారు కారు. నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ మాత్రమే అన్నీ వినేవాడు, అన్నీ చూసేవాడూను.

(21) వారు భూమిలో ఎన్నడూ తిరగలేదా, వారికి పూర్వం గతించిన ప్రజల ముగింపు ఎలా జరిగిందో వారికి కనిపించేందుకు? వారు వీరికంటే ఎక్కువ బలవంతులు, వీరికి మించిన గొప్ప గుర్తులను భూమిపై వదలివెళ్ళారు. కాని అల్లాహ్ వారి పాపాలకు గాను వారిని పట్టుకున్నాడు. అల్లాహ్ పట్టునుండి వారిని రక్షించేవాడెవడూ లేకపోయాడు.

يَوْمَ هُمْ بَرْزُورُونَ ۗ لَا يَخْفَىٰ عَلَى اللَّهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۗ ط
لَبِنِ الْمَلِكِ الْيَوْمَ ۗ لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ ﴿١٦﴾

الْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۗ لَا ظُلْمَ
الْيَوْمَ ۗ إِنَّ اللَّهَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ﴿١٧﴾

وَأَنْذِرْهُمْ يَوْمَ الْآزِفَةِ إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى
الْحَنَاجِرِ كُظَيْبٍ ۗ مَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا
شَفِيعٍ يُطَاعُ ﴿١٨﴾

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ﴿١٩﴾

وَاللَّهُ يَقْضِي بِالْحَقِّ ۗ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا
يَقْضُونَ بِشَيْءٍ ۗ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾

أَوْلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ ۗ ط كَانُوا هُمْ أَشَدَّ
مِنْهُمْ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ
بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَمَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَّاقٍ ﴿٢١﴾

<p>(22) వారి ముగింపు ఇలా ఎందుకు జరిగిందంటే, వారి వద్దకు వారి ప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకుని వచ్చారు. కాని వారు విశ్వసించకుండా వాటిని తిరస్కరించారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిని పట్టుకున్నాడు. నిశ్చయంగా ఆయన అత్యంత శక్తిమంతుడూ, శిక్షించటంలో కఠినమూ.</p>	<p>ذٰلِكَ بِاٰمٰنِهِمْ كَانَتْ تَاتٰتِيهِمْ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنٰتِ فَكَفَرُوْا فَاَخَذَهُمُ اللّٰهُ ۗ اِنَّهٗ قَوِيٌّ شَدِيْدٌ العِقَابِ ﴿22﴾</p>
<p>1 - 22 వాక్యాల వివరణలు</p> <p>వాక్యాల సంబంధం :</p> <p>ఈ వాక్యంలో ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథమని, అల్లాహ్ అన్నిటిపై ఆధిక్యతగల వాడని, సర్వశక్తిమంతుడని, అందరూ ఆయన వద్దకే పోవలసి ఉందని, అందరినీ విచారించేవాడు అల్లాహ్ అని, అదేవిధంగా అల్లాహ్ కరుణించేవాడని, శిక్షించేవాడని పేర్కొనటం జరిగింది. ఎవరికీ దేవీదేవతల వద్దకు, అల్లాహ్ ప్రియభక్తుల వద్దకు వెళ్ళడంగానీ, విచారించటం గానీ జరుగదు. వారు ఎవరినీ శిక్షించనూలేరు. స్వర్గం ప్రసాదించనూలేరు.</p> <p>ఇప్పుడు ఈ వాక్యంలో చాలామంది ప్రజలు దైవదూతలు తమను గురించి సిఫారసు చేస్తారని, నిర్భయాలై పాపకార్యాలు చేస్తూ, సత్యాన్ని తిరస్కరిస్తున్నారు. పరలోకం పట్ల, తీర్పుదిన విచారణ పట్ల ఏమరుపాటుకు గురై ఉన్నారు. అయితే దైవదూతలు దైవద్రోహుల కొరకు, అవిశ్వాసుల కొరకు సిఫారసు చేయరనే సంగతి మీరు తెలుసుకోవాలి. దైవదూతలు కేవలం విశ్వాసుల కొరకే సిఫారసు చేస్తారు. ప్రపంచంలో ఏ జాతి దైవాన్ని, దైవప్రవక్తలను, దైవగ్రంథాలను తిరస్కరించినా ఆ జాతి దైవశిక్షకు గురి అయ్యిందని చారిత్రక సాక్ష్యాధారాలు ఉన్నాయి. అప్పుడు వారి విగ్రహాలుగాని, ఆరాధ్యులుగానీ వారిని రక్షించలేకపోయాయి. ఇంకా మీరు కూడా వెనుకటి జాతుల్లా ప్రవర్తిస్తే మీకూ అదే గతి పడుతుందని ఖురైష్ ప్రజలను హెచ్చరించటం జరిగింది.</p> <p>వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :</p> <p>1 : హా మీమ్ అంటే ఇవి విడి అక్షరాలు. వీటి అర్థాలు, పరమార్థాలు ఒక్క అల్లాహ్ కే తెలుసు. అయితే అల్లాహ్ వీటిని పేర్కొన్న ప్రతిచోట, వీటి తరువాత ఖుర్ఆన్ అల్లాహ్ గ్రంథమని, అల్లాహ్ తరపు నుండి అవతరించిందని గుర్తుచేయబడింది. మరోవిధంగా చూస్తే ఇది అరబ్బులకు సవాలు వంటిది. ఎందుకంటే ఈ అక్షరాలను ఉపయోగించే మీరు పరస్పరం మాట్లాడుకుంటారు. అంతేకాక భాషలన్నింటిలో అరబీ భాష చాలా గొప్పదని కూడా వాదిస్తారు. ఒకవేళ ఇది మానవుడు రచించిన గ్రంథమే అయితే మీరూ ఇలాంటి గ్రంథాన్ని ఎందుకు రచించలేరు? తెలిసిన విషయం ఏమిటంటే ఇది అల్లాహ్ గ్రంథం. దీన్ని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తపై అవతరింపజేశాడు. (తైసీరుప్రహ్మాన్)</p> <p>2, 3 : సర్వశక్తిమంతుడు, సర్వ ఆధిక్యతలు గల వాడిని ఎవరూ ఏమి చేయలేరు. సర్వజ్ఞుని అంటే ఏ విషయమూ అతనికి తెలియకుండా ఉండదు. అది ఎక్కడున్నా, ఎంత అంధకారంలో ఉన్నానరే, పాపాలన్నింటినీ క్షమించేవాడు, ఇంకా భవిష్యత్తులో జరిగే పొరపాట్లను పశ్చాత్తాపం ద్వారా మన్నించేవాడు, చివరికి అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులైనానరే పశ్చాత్తాపం చెందితే అల్లాహ్ వారిని కూడా క్షమించే విశాల హృదయం గలవాడు.</p> <p>4 : ఇక్కడ తగాదాలు అంటే సత్యాసత్యాల సంగ్రామం. అంటే సత్యాన్ని తిరస్కరించే, అవమానపరిచే ప్రయత్నం. అయితే ప్రజల అనుమానాలను, అపార్థాలను, సందేహాలను పరిష్కరించమని, తీర్చమని పండితులకు నొక్కి చెప్పబడింది. (అహ్మనుల్ బయాన్)</p>	

5, 6 : ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు ముందు కూడా నూహ్ జాతి వారి తరువాత ఆద్, సమూద్, ఇబ్రాహీమ్, లూత్, మద్యున్ వారు, ఫిరౌన్ ప్రజలు తమ ప్రవక్తలను తిరస్కరించారు. వీరిలో ప్రతి ఒక్కరు కూడా తమ ప్రవక్తను చంపటానికి ప్రయత్నించారు. అసత్యం ద్వారా సత్యాన్ని నివారించాలని కుట్రలు పన్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వీరిలో ప్రతి ఒక్కరినీ శిక్షకు గురిచేసి సంహరించాడు. దైవశిక్ష చాలా కఠినంగా, విపరీతంగా వ్యధాభరితంగా ఉంటుంది. అదేవిధంగా, ఖురైష్ అవిశ్వాసులకు కూడా దైవశిక్ష తప్పనిసరి అయింది. వారి నివాస స్థలం నరకంగా నిర్ధారించబడింది. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

7 : సింహాసనాన్ని ఎత్తుకొని ఉన్న దైవదూతల గురించి, సింహాసనం, చుట్టూవున్న దైవదూతల గురించి ప్రస్తావించబడింది. వీరందరూ ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తూ స్తుతిస్తూ ఉంటారు. అంటే అల్లాహ్ ఎటువంటి లోపాలు చెడుగులు, కొరతలు లేనివాడని, ఇంకా పరిపూర్ణ సద్గుణాలు కలిగి ఉన్నాడని, ఇంకా అన్ని రకాల గొప్పతనాలు, స్తోత్రాలు, పొగడ్డలు, ప్రశంసలు మొదలైనవన్నీ అల్లాహ్ కే చెందుతాయని వారు మనస్ఫూర్తిగా అంగీకరిస్తున్నారు. అల్లాహ్ ముందు ఈ సన్నిహిత దైవదూతలకు ఎటువంటి స్థానమూ లేదు. ఈ దైవదూతలే ముస్లిముల కొరకు, విశ్వాసుల కొరకు ప్రార్థిస్తూ ఉంటారు. ఈ విశ్వాసులు అల్లాహ్ గోచర అచోగరాలను విశ్వసిస్తారు. అల్లాహ్ ను క్షమాపణ వేడుకుంటూ ఉంటారు. అదేవిధంగా ఒక ముస్లిం మరో ముస్లిం కొరకు అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తే దానిపై అమీన్ అని అంటూ ఉంటారు. ఇంకా నీకూ ఇటువంటి లాభమే చేకూరుగాక అని అంటూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

9 : అంటే పరలోకంలో నరక శిక్ష నుండి విముక్తి పొంది స్వర్గంలో ప్రవేశించటం. ఇదే అన్నిటికంటే గొప్ప సాఫల్యం. ఈ వాక్యాల్లో విశ్వాసుల కొరకు రెండు గొప్ప శుభవార్తలు ఇవ్వబడ్డాయి. ఒకటి : దైవదూతలు వీరి కొరకు ప్రార్థిస్తారు. రెండవది : విశ్వాసుల కుటుంబాలన్నీ స్వర్గంలో కలుసుకుంటాయి. (అహ్మదుల్ బయాన్)

11 : వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం రెండు చావుల్లో మొదటి చావు తండ్రి వెన్నెముక వద్ద ఉన్న వీర్య బిందువు. అంటే అది ఉనికిలోనికి వచ్చి, మరణించేవరకు ఒక జీవితం, ఒక మరణం. రెండవ చావు అంటే మానవుడు జీవితానంతరం పరలోకంలోనికి ప్రవేశించేది. అంటే మరణం, దీని తరువాత మనిషి సమాధిలో ఖననంచేయబడతాడు. అదేవిధంగా రెండు జీవితాల్లోని మొదటి జీవితం ఈ ప్రాపంచిక జీవితం. ఇది జననం నుండి ప్రారంభమై మరణంతో ముగుస్తుంది. రెండవ జీవితం తీర్పుదినం. ఆనాడు సమాధుల నుండి తిరిగి లేపబడినప్పుడు ప్రారంభమవుతుంది. ఈ రెండు జీవన్మరణాల గురించి సూరె బఖరలో కూడా ప్రస్తావించటం జరిగింది. (అహ్మదుల్ బయాన్)

18 : ఈ వాక్యంలో అతి దగ్గరలో ఉన్న తీర్పుదినం నుండి తన జాతిని హెచ్చరించమని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను ఆదేశించాడు. ఫలితంగా వారు బహుదైవారాధనను, పాపకార్యాలను విసర్జించి తీర్పుదినం నాటి శిక్ష నుండి తప్పించుకోగలరు. ఆరోజు ప్రజల హృదయాల్లో అమిత భయం చోటు చేసుకుంటుంది. తాము చేసిన పాపకార్యాలను, అవిధేయతలను గుర్తుచేసుకొని వణికిపోతూ ఉంటారు. మౌనం అందరినీ ఆవరించి ఉంటుంది. బహుదైవారాధనకు, అకృత్యాలకు, నీచకార్యాలకు పాల్పడినవారి కొరకు ఆ రోజు వారి బంధువులు గాని, స్నేహితులుగాని సిఫారసు చేయరు. వారిని నిరాశ అలుముకొని ఉంటుంది. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)

19 : అంటే అల్లాహ్ జ్ఞానం సమస్త వస్తువులను, సృష్టితాలను ఆవరించి ఉంది. ఏ వస్తువూ ఆయనకు మరుగైలేదు. చివరికి చూపుల దోబూచులాటను హృదయాల రహస్యాలను కూడా ఎరిగినవాడు అల్లాహ్. అందువల్ల ప్రజలు ఆయన అవిధేయతకు దూరంగా ఉండాలి. దైవభీతి, సత్కార్యాల మార్గాన్ని అవలంబించాలి. చూపుల చౌర్యం అంటే ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం ఒక వ్యక్తి పరాయి ఇంట్లోకి వెళతాడు. అక్కడ ఉన్న అందమైన స్త్రీని రహస్యంగా

<p>(23) మేము మూసాను ఫిరౌన్, హామాన్, ఖారూన్ల వద్దకు మా సూచనలతో, స్పష్టమైన నియమాధికారంతో పంపాము.</p> <p>(24) కాని వారు, “ఇతడు మాంత్రికుడు, అసత్యవాది” అని అన్నారు.</p> <p>(25) తరువాత అతను మా వద్ద నుండి సత్యాన్ని వారి ముందుకు తీసుకురాగా, వారు ఇలా అన్నారు, “విశ్వసించి ఇతనితో చేరిపోయిన వారందరి కొడుకులనూ చంపండి. వారి కూతుళ్ళను వదలి పెట్టండి.” కాని అవిశ్వాసుల పన్నాగం విఫలమే అయింది.</p> <p>(26) ఒకరోజు ఫిరౌన్ తన సభికులతో ఇలా అన్నాడు, “నన్ను వదలండి, నేను ఈ మూసాను చంపివేస్తాను. ఇతడు తన ప్రభువును పిలుచుకోనివ్వండి. ఇతడు మీ మతాన్ని మార్చివేస్తాడేమో అని, లేదా దేశంలో సంక్షోభాన్ని రేకెత్తిస్తాడేమో అని నేను భయపడుతున్నాను.”</p> <p>(27) మూసా ఇలా అన్నాడు, “నేను లెక్కలదినాన్ని విశ్వసించని ప్రతి దురహంకారి బారి నుండి కాపాడు అని నా ప్రభువూ, మీ ప్రభువూ శరణు కోరాను.”</p>	<p>وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿23﴾</p> <p>إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سِحْرٌ كَذٰبٌ ﴿24﴾</p> <p>فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ ۗ وَمَا كَيْدُ الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ﴿25﴾</p> <p>وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذُرُوْنِي أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ رَبَّهُ ۗ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِيْنَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ﴿26﴾</p> <p>وَقَالَ مُوسَىٰ إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ الْحِسَابِ ﴿27﴾</p>
<p>చూస్తాడు. ప్రజల్లో మాత్రం తన చూపులను క్రిందికి వాల్చి ఉంచుతాడు కాని అల్లాహ్‌కు ఇదంతా తెలిసిపోయింది. అంతేకాక ఆ వ్యక్తి ఆ స్త్రీ యొక్క మర్మాంగాన్ని కూడా చూసి ఉంటే ఎంత బాగుండేది అని లోలోపలే కోరుకుంటూ ఉంటాడు. (త్రెసీరుప్రహ్మాన్)</p> <p>21, 22 : ఈ వాక్యంలో ఓ ప్రవక్తా! మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నవారు భూమిపై సంచరించలేదా? తిరస్కరించిన వెనుకటి జాతులను అల్లాహ్ ఎలా శిక్షించాడో గమనించలేదా? వాస్తవంగా వారు వీరికంటే చాలా బలవంతులు. వారు ఎంత పటిష్టమైన, సుందరమైన భవనాలు వదలి వెళ్ళారంటే వీరు వారికి దేనిలోనూ సమానులు కాలేరు. వారి వద్దకు అల్లాహ్ ప్రవక్తలు స్పష్టమైన ఆదేశాలు, సాక్ష్యాధారాలు తీసుకొని వచ్చారు. కాని వారు ప్రవక్తలను ధిక్కరించారు. చివరికి అల్లాహ్ వారిని నాశనం చేశాడు అని పేర్కొన్న తరువాత అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడని, కఠినంగా విచారించేవాడని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)</p>	

(28) ఈ సందర్భంగా, తన విశ్వాసాన్ని గుప్తంగా ఉంచిన ఫిరౌన్ జాతికి చెందిన ఒక విశ్వాసి ఇలా అన్నాడు, “మీరు ఒక వ్యక్తిని కేవలం అతడు, ‘నా ప్రభువు అల్లాహ్’ అని అన్నంతమాత్రాన్నే చంపేస్తారా? వాస్తవానికి అతను మీ ప్రభువు వద్ద నుండి మీ వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకువచ్చాడు. ఒకవేళ అతను అబద్ధాలు చెప్పేవాడే అయితే, అతని అబద్ధం స్వయంగా అతని మీదనే తిరిగి పడుతుంది. కాని ఒకవేళ అతను నిజమే చెబుతున్నట్లయితే, అతను మిమ్మల్ని భయపెడుతున్న భయంకరమైన పరిణామాలలో కొన్ని అయినా మీ మీదకు తప్పకుండా వచ్చిపడతాయి. హద్దులను అతిక్రమించే, అసత్యాలు పలికే ఏ వ్యక్తికీ అల్లాహ్ సన్మార్గం చూపడు. (29) నా జాతి ప్రజలారా! మీకు ఈనాడు రాజ్యాధికారం ఉంది. భూమిపై మీరు ప్రాబల్యం వహించి ఉన్నారు. కాని ఒకవేళ దైవశిక్ష మనపైకి వచ్చిపడితే, అప్పుడు మనకు సహాయం చేయగల వాడెవడైనా ఉన్నాడా? ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, “నాకు సముచితంగా తోచిన సలహానే నేను మీకు ఇస్తున్నాను. సక్రమమైన మార్గం వైపునకే నేను మిమ్మల్ని నడుపుతున్నాను.” (30) విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి ఇలా అన్నాడు, “నా జాతి ప్రజలారా! పూర్వం అనేక జన సమూహాలకు దాపురించిన దినమే, మీకూ దాపురిస్తుందేమో అని నేను భయపడు తున్నాను. (31) నూహ్ జాతి, ఆద్ జాతి, సమూద్ జాతులకూ వారి తరువాత వచ్చిన జాతులకూ దాపురించిన దినం తన దాసులకు అన్యాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం అల్లాహ్ కు ఎంతమాత్రం లేదు. (32) నా జాతి ప్రజలారా! మీరు రోదించే దినమేదైనా మీపైకి వచ్చిపడుతుందేమో అని నేను భయపడుతున్నాను.

وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنَ آلِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ
إِيمَانَهُ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ
جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ مِنْ رَبِّكُمْ ۗ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا
فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ ۗ وَإِنْ يَكُ صَادِقًا يُصِيبْكُمْ بَعْضُ
الَّذِي يَعِدُكُمْ ۗ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ
كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾

يَقَوْمِ لَكُمْ الْمَلِكُ الْيَوْمَ ظَهْرَيْنِ فِي
الْأَرْضِ ۚ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنْ بَأْسِ اللَّهِ إِنْ جَاءَنَا ۗ
قَالَ فِرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا
أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿٢٩﴾

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَوْمَئِذٍ أَخَافُ عَلَيْكُمْ مِثْلَ
يَوْمِ الْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾

مِثْلَ دَابِّ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَالَّذِينَ مِنْ
بَعْدِهِمْ ۗ وَمَا اللَّهُ بِرِيدٍ ظَلِمًا لِلْعِبَادِ ﴿٣١﴾

وَيَقَوْمِ إِيَّيَّيْ أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ﴿٣٢﴾

(33) అప్పుడు మీరు ఒకరినొకరు పిలుచుకుంటారు, పరుగెత్తుతూ తిరుగుతూ ఉంటారు. కాని ఆ సమయంలో అల్లాహ్ నుండి మిమ్ముల్ని రక్షించేవాడెవడూ ఉండడు. నిజం ఏమిటంటే, అల్లాహ్ మార్గం తప్పించిన వాడికి మళ్లీ మార్గం చూపేవాడెవడూ ఉండడు. (34) పూర్వం యూసుఫ్ మీ వద్దకు స్పష్టమైన ప్రమాణాలను తీసుకువచ్చాడు. కాని మీరు అతను తెచ్చిన బోధను గురించి అనుమానానికే గురిఅయ్యారు. తరువాత అతను మరణించినప్పుడు మీరు, ఇక అతని తరువాత అల్లాహ్ మరొక ప్రవక్తను పంపడు అని అన్నారు. ఇదేవిధంగా అల్లాహ్, హద్దులను అతిక్రమించేవారినీ, శంకితులనూ, తమ వద్దకు ఏ ధ్రువపత్రమూ, ఏ ఆధారమూ రాకపోయినా అల్లాహ్ వాక్యాల విషయంలో వాదించేవారినీ మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేస్తాడు. (35) వారి ఈ వైఖరి అల్లాహ్ దృష్టిలో, విశ్వాసుల దృష్టిలో మిక్కిలి గర్వనీయమైనది. ఇలాగే అల్లాహ్, దురహంకారి, నిరంకుశుడూ అయిన ప్రతి వ్యక్తి హృదయానికి ముద్రవేస్తాడు. (36) ఫిరౌన్ ఇలా అన్నాడు, “హామాన్! నా కోసం ఒక ఎత్తయిన కట్టడాన్ని నిర్మించు, నేను మార్గాల వరకు (37) ఆకాశాలకూ వెళ్ళే మార్గాల వరకు చేరగలిగేందుకు, మూసా దేవుణ్ణి తొంగి చూసేందుకు. నాకు ఈ మూసా అసత్యవాదిగా కనిపిస్తున్నాడు. ఈ విధంగా ఫిరౌన్ కు అతడి దుష్కార్యం మనోహరమైనదిగా చేయబడింది. అతడు సత్యమార్గం వైపునకు రాకుండా ఆపబడ్డాడు. ఫిరౌన్ పన్నాగమంతా స్వయంగా అతని వినాశనానికే వినియోగపడింది. (38) విశ్వసించిన ఆ వ్యక్తి ఇంకా ఇలా అన్నాడు, “నా జాతి ప్రజలారా! నా మాట వినండి, నేను మీకు సరైన మార్గాన్ని చూపిస్తాను. (39) నా జాతీయులారా! ఈ ప్రాపంచిక జీవితం తాత్కాలికం. శాశ్వత నివాసం పరలోకమే.

يَوْمَ تُولَوْنَ مُدْبِرِينَ ۖ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۗ وَمَنْ يُضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿33﴾

وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلِ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ ۖ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا ۗ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ﴿34﴾

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَنٍ أَتَاهُمْ ۗ كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ آمَنُوا ۗ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿35﴾

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَا هَٰؤُلَاءِ مَنْ لِي بِصِرْحَاءِ لَعَلِّي أبلغِ الْأَسْبَابِ ﴿36﴾

أَسْبَابَ السَّمَوَاتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰ إِلَهِ مُوسَىٰ وَإِنِّي لَأَظُنُّهُ كَاذِبًا ۗ وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِفِرْعَوْنَ سُوءِ عَمَلِهِ وَصَدَّ عَنِ السَّبِيلِ ۗ وَمَا كِيدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِي تَبَابٍ ﴿37﴾

وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَوْمَ اتَّبَعُونَ أَهْدِيكُمْ سَبِيلَ الرَّشَادِ ﴿38﴾

يَوْمَ إِنَّمَا هٰذِهِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْأٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ﴿39﴾

(40) చెడు చేసినవాడికి, అతడు చేసినంత చెడుకు మాత్రమే ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. మంచిపనులు చేసిన వ్యక్తి పురుషుడైనా స్త్రీ అయినా, విశ్వాసి అయితే, అటువంటి వారందరూ స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తారు. అక్కడ వారికి అపరిమితమైన జీవన సౌమగ్రి ఇవ్వబడు తుంది. (41) నా జాతీయులారా! ఇదేమి అన్యాయం! నేను మిమ్మల్ని ముక్తి వైపునకు పిలుస్తున్నాను. మీరేమో నన్ను అగ్ని వైపునకు పిలుస్తున్నారు. (42) నేను అల్లాహ్ ను తిరస్కరించాలనీ, నేను ఎరుగని శక్తులను ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టాలనీ మీరు నాకు పిలుపు ఇస్తున్నారు. నిజానికి నేను మిమ్మల్ని సర్వశక్తి సంపన్నుడూ, క్షమాశీలుడూ అయిన అల్లాహ్ వైపునకు పిలుస్తున్నాను. (43) కాదు, సత్యం ఇదే. దీనికి భిన్నంగా జరగటానికి వీలేదు. మీరు నన్ను ఎవరి వైపునకు పిలుస్తున్నారో, వారి వైపునకు పిలుపు అనేది ఇహలోకంలోనూ లేదు, పరలోకంలోనూ లేదు. మనమందరమూ అల్లాహ్ వద్దకే మరలిపోవలసి ఉంది. హద్దులు మీరేవారే అగ్నిలోకి పోయేవారు. (44) ఈనాడు నేను చెప్పేదాన్ని మీరు జ్ఞాపకం చేయనున్న సమయం త్వరలోనే రాబోతోంది. నా వ్యవహారాన్ని నేను అల్లాహ్ కు అప్పగిస్తున్నాను. ఆయన తన దాసులను కనిపెట్టుకుని ఉంటాడు. (45) చివరకు ఆ విశ్వాసికి వ్యతిరేకంగా వారు, పన్నిన అన్ని కుయుక్తుల నుండి అల్లాహ్ రక్షించాడు. ఫిరౌన్ అనుచరులే ఒక భయంకరమైన శిక్షలో చిక్కుకున్నారు. (46) వారు ఉదయం సాయంత్రం నరకాగ్ని ముందు ఉంచబడుతూ ఉంటారు. ప్రళయ గడియ వచ్చినప్పుడు, ఫిరౌన్ ప్రజలను తీవ్రమైన శిక్షలోకి ప్రవేశింపజేయ్యండి అని ఆజ్ఞాపించ బడుతుంది.

مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾

وَيَقُولُ مَا لِيَ أُدْعَىٰ إِلَى النَّجْوَىٰ وَتُدْعَوْنِي إِلَى النَّارِ ﴿٤١﴾

تَدْعُونِي لِأَكْفَرَ بِاللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ ۖ وَأَنَا أَدْعُوكُمْ إِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ﴿٤٢﴾

لَا جَرَمَ أُمَّمَا تَدْعُونِي إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُ دَعْوَةٌ فِي الدُّنْيَا وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَّرَدًّا إِلَى اللَّهِ وَأَنَّ الْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَابُ النَّارِ ﴿٤٣﴾

فَسَتَذْكُرُونَ مَا أَقُولُ لَكُمْ ۖ وَأَفْوِضْ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ ۖ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ ﴿٤٤﴾

فَوَقَّهَ اللَّهُ سَيِّئَاتٍ مَا مَكَرُوا وَحَاقَ بِالِ الْفِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ ﴿٤٥﴾

النَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ السَّاعَةُ أَدْخِلُوا آلَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ الْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

23 - 46 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

వెనుకటి వాక్యాల్లో ఏకదైవారాధనను, దైవప్రవక్తలను తిరస్కరించిన జాతులు దైవాగ్రహానికి, శిక్షకు గురయ్యాయని పేర్కొనటం జరిగింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో ఓ ఖురైష్ ప్రజలారా! ఫిరౌన్ బలగాల్లో, బలంలో, ధనంలో, మీకంటే ఎన్నో రెట్లు బలవంతుడు. అయినా అల్లాహ్ ప్రవక్త మూసా (అ)ను తిరస్కరించినందువల్ల వాడిపై అల్లాహ్ శిక్ష విరుచుకుపడింది. వాటిలో ఏవీ వాడికి పనికిరాలేదు అని హెచ్చరించటం జరిగింది. ఈ వాక్యాల్లో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు, ఆయన అనుచరులకు ఇలా శుభవార్త ఇవ్వబడింది. “ఓ ముస్లిములారా! మీరు ఈ పరీక్షలో సహన స్థూర్యాలను పాటించండి. ఇంకా సత్యసందేశ ప్రచారం చేయండి. అల్లాహ్ సహాయం వల్ల మీరే సాఫల్యం పొందుతారు. అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు తప్పకుండా వైఫల్యానికి గురవుతారు.”

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

23, 24 : సూచనలు అంటే చిహ్నాలు, మహిమలు, నిదర్శనాలు, వీటిని గురించి ముందే ప్రస్తావించటం జరిగింది. లేదా చేతికర్ర, చేతి వెలుగు మొదలైనవి. స్పష్టమైన సూచనలు. ‘సుల్తానుముబీన్’ అంటే తిరుగులేని నిదర్శనాలు. ఫిరౌన్ ఈజిప్టులో ఉండే ఒక ఖిబ్తీరాజు. పరమ కిరాతకుడు. అత్యాచారి, నేనే దైవాన్ని అని వాదించేవాడు. వాడు మూసా (అ) జాతి బనీ ఇస్రాయిల్ ప్రజలను బానిసలుగా హింసించేవాడు. వారిని అనేక విధాలుగా హింసా దౌర్జన్యాలకు గురిచేసేవాడు. వీడిని గురించి ఖుర్ఆన్లో అనేకచోట్ల వివరంగా ప్రస్తావించటం జరిగింది. హామాన్ ఫిరౌన్ యొక్క ప్రత్యేక మంత్రి, ప్రత్యేక సలహాదారుడు. ఖారూన్ తన కాలంలో అందరికంటే గొప్ప ధనవంతుడు. అదేవిధంగా వెనుకటి జాతుల్లా మూసా (అ)ను తిరస్కరించాడు. అంతేకాక మాంత్రికుడని, అసత్యవాది అని నిందలు వేశాడు. వీరిని గురించి అల్లాహ్ సూరె జూరియాత్లో ఇలా పేర్కొన్నాడు : “వీరికంటే ముందు తరాల వారు కూడా వారి వద్దకు పంపబడిన ప్రతి ప్రవక్తను మాంత్రికుడని, పిచ్చివాడని తిరస్కరించారు. మీరు దీన్ని గురించి ఒకర్నొకరు తెలిపి ఉన్నారా? ఎంతమాత్రం కాదు. వీరందరూ ధిక్కారులే.” (అహ్సానుల్ బయాన్)

25 : ఒక బిడ్డ వల్ల నీ సామ్రాజ్య పతనం సంభవిస్తుందని జ్యోతిష్యులు ఫిరౌన్ ను హెచ్చరించారు. అలా జరక్కుండా ఫిరౌన్ చాలా ప్రయత్నాలు చేస్తుండేవాడు. రెండవసారి మూసా (అ)ను అగౌరవపరచడానికి అవమానపరచటానికి ఇలా ఆదేశించాడు. దీనివల్ల బనీ ఇస్రాయిల్ మూసా (అ)ను తమకు అశుభంగా, భారంగా భావిస్తారని అనుకున్నాడు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

28 : ఖుర్ఆన్ వాక్యాల ప్రకారం ఫిరౌన్ జాతిలోని ఒక వ్యక్తి రహస్యంగా మూసా (అ)ను విశ్వసించేవాడు. వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం అతడు ఫిరౌన్ చిన్నాన్న కొడుకు. అతని పేరు షమ్ఆన్. ఫిరౌన్ మూసా (అ)ను చంపే ప్రయత్నం గురించి ప్రస్తావించినప్పుడు, అతను దైర్యంచేసి, ఒక వ్యక్తి కేవలం ఆరాధ్యుడు ఒక్కడే అన్నందుకా? మీరు అతన్ని చంపాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. దానికి సంబంధించిన మీరు తిరస్కరించలేని సాక్ష్యాధారాలన్నీ అతడు మీ ముందు పెట్టాడు. ఒకవేళ ఆ వ్యక్తి అసత్యం పలికితే దాని పాపం అతన్నే చుట్టుకుంటుంది. అల్లాహ్ అతన్ని ఉభయలోకాల్లోనూ శిక్షిస్తాడు. ఒకవేళ అతడు సత్యవంతుడే అయితే అతడు మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్న దానికి మీరు తప్పకుండా గురవుతారు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ హద్దులను అతిక్రమించేవాడన్నా, అసత్యాలు పలికేవాడన్నా ఇష్టపడడు అని సలహా ఇచ్చాడు. (తైసీరుప్రహ్మాన్)

30, 31 : ఆ విశ్వాసి తన జాతి ప్రజలను అనేక విధాలుగా బోధించాడు. అల్లాహ్ శిక్షల పట్ల వెనుకటి జాతుల్లా మీ పరిస్థితి కాకూడదని హెచ్చరించాడు. నూహ్, ఆద్, సమూద్ జాతులు దైవప్రవక్తల తిరస్కారానికి పాల్పడి దైవశిక్షలకు గురయ్యారు. శిక్షలను తొలగించి వారిని ఎవరూ రక్షించలేకపోయారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(47) ఇంకా, వారు నరకంలో పరస్పరం కలహించే సందర్భం గురించి ఆలోచించు, ప్రపంచంలో బలహీనులుగా ఉన్నవారు, పెద్ద మనుషులుగా చెలామణి అయ్యేవారితో ఇలా అంటారు, “మేము మిమ్మల్ని అనుసరిస్తూ ఉండేవారము. ఇప్పుడు మీరు ఇక్కడ నరకాగ్ని బాధ నుండి కొంతైనా మమ్మల్ని కాపాడతారా?” (48) ఆ పెద్ద మనుషులు ఇలా సమాధానం ఇస్తారు, “ఇక్కడ మనమందరం ఒకే స్థితిలో ఉన్నాము. దాసుల మధ్య అల్లాహ్ తీర్పు ఇచ్చివేశాడు.”

وَاذُتَّحَا جُونَ فِي النَّارِ فَيَقُولُ الضُّعْفُو لِلَّذِينَ
اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنْتُمْ
مُعْتَدُونَ عَنَّا نَصِيْبًا مِّنَ النَّارِ ﴿47﴾

قَالَ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا إِنَّا كُلٌّ فِيهَا إِنَّ اللَّهَ قَدْ
حَكَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ ﴿48﴾

32 : 'యోముత్తనాద్' అంటే 'హాహాకారాల దినం' అని అర్థం. ఒక హాదీసులో “ప్రళయం సంభవించినప్పుడు భూమి విపరీతంగా కంపిస్తుంది. బ్రద్దలొత్తూ ఉంటుంది. ప్రజలు అటూఇటూ పరెగెత్తుతూ ఉంటారు. ఇంకా పరస్పరం ఇలా అరుస్తూ ఉంటారు. “ఓ మానవులారా! ఓ జిన్నులారా! ఒకవేళ మీకు శక్తి ఉంటే తప్పించుకొని పారిపోండి” అంటే పారిపోవటం మీకు సాధ్యం కాని పని అర్థం. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

36 : ఇందులో ఫిరౌన్ అహంకారాన్ని ధిక్కారాన్ని పేర్కొనటం జరిగింది. ఫిరౌన్ తన మంత్రి హామాన్ ను ఒక ఎత్తయిన భవనం నిర్మించమని ఆదేశించాడు. దానిపై ఎక్కి ఆకాశ ద్వారాలను చేరుకోవటానికి. అస్బాబ్ అంటే ద్వారాలు, మార్గాలు అని అర్థం. (అహ్సానుల్ బయాన్)

42 : అజీజ్ అంటే అవిశ్వాసులతో ప్రతీకారం తీర్చుకొని, వారిని శిక్షించేవాడు. గప్పార్ అంటే విశ్వాసుల అపరాధాలను, తప్పులను క్షమించి, వారి పొరపాట్లను కప్పిపుచ్చేవాడు. అయితే ఏ చిల్లర దైవాలను మీరు పిలుస్తున్నారో వారు శక్తిహీనులు, సృష్టితాలు. అవి వినలేవు, సమాధానం ఇవ్వలేవు. ఎవరికీ లాభం కాని, నష్టం గాని చేకూర్చలేవు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

45 : అల్లాహ్ మొదట ఆ సందేశహరుణ్ని ఫిరౌన్, వాడి ప్రజల నుండి రక్షించాడు. రెండవసారి ఫిరౌన్, వారి జాతి వారు సముద్రంలో మునిగిపోతున్నప్పుడు విశ్వాసులను మాత్రం రక్షించుకున్నాడు. ఫిరౌన్ ను వాడి జాతివారిని కఠినమైన దైవశిక్ష చుట్టుముట్టింది. ఇహలోకంలో వారు ఘోరమైన అవమానానికి గురిచేయబడ్డారు. అంతేకాక సమాధిలో, బర్జఖ్ లో ఎల్లప్పుడు వారి ఆత్మలను అగ్ని శిక్షకు గురిచేయటం జరుగుతుంది. అంతేకాక తీర్పుదినం నాడు ఫిరౌన్ ను, వాడి ప్రజలను వ్యధాభరితమైన కఠినశిక్షకు గురిచేయమని అల్లాహ్ నరక దూతలను ఆదేశిస్తాడు.

కిర్మానీ పుస్తకం 'అల్ అజాయిబ్' ఆధారంగా సుయాతీ ఈ వాక్యం సమాధి శిక్షల గురించి అన్నిటికంటే గొప్ప సాక్ష్యం అని పేర్కొన్నాడు. ఎందుకంటే ఇందులో ఆత్మలను శిక్షించటం, ప్రళయానికి ముందుగా పేర్కొనటం జరిగింది. సమాధి శిక్ష ప్రవక్త (స) ప్రామాణిక హాదీసుల ద్వారా కూడా ధృవీకరించడం జరిగింది. ఆయిషహ్ (ర) ఇలా అన్నారు : “ప్రవక్త (స) ఇలా హెచ్చరించారు. “గుర్తుంచుకోండి! మిమ్మల్ని సమాధుల్లో పరీక్షించటం జరుగుతుంది. (ముస్లిమ్, అహ్మద్). ఆయిషహ్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు : “సమాధి శిక్ష సత్యం. (బుఖారీ). అంతేకాక ప్రవక్త (స) ప్రతి నమాజ్ తరువాత సమాధి శిక్ష నుండి శరణుకోరేవారు” అని ఆయిషహ్ (ర) తెలిపారు. (త్రెసీరుద్రహ్మాన్)

(49) తరువాత అగ్నిలో పడి ఉన్నవారు నరక భటులతో, “మా శిక్షను కనీసం ఒక్కరోజైనా తగ్గించమని మీరు మీ ప్రభువును ప్రార్థించండి” అని అర్థిస్తారు. (50) భటులు ఇలా అడుగుతారు, “మీ వద్దకు దైవప్రవక్తలు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకుని రాలేదా?” అప్పుడు వారు, “అవును, వచ్చారు” అని అంటారు. నరకభటులు, ‘అలా అయితే, మీరే ప్రార్థించండి. సత్యతిరస్కారుల ప్రార్థన నిరర్థకమే అవుతుంది” అని అంటారు.

(51) నిశ్చయంగా మేము మా ప్రవక్తలకూ, విశ్వాసులకూ ఇహలోక జీవితంలో కూడా తప్పకుండా సహాయం చేస్తాము; సాక్షులు నిలబడే రోజున కూడా సహాయం చేస్తాము. (52) ఆ రోజున దుర్మార్గులకు వారి సాకులు ఏమాత్రం ఉపయోగ పడవు. వారి మీద శాపం విరుచుకుపడుతుంది. అతి నికృష్టమైన నివాసం వారి వాటాగా లభిస్తుంది. చూడండి, (53 & 54) చివరకు మేము మూసాకు దారిచూపాము. బుద్ధివివేకాలు కలవారికి మార్గదర్శకత్వం, హితోపదేశం అయిన గ్రంథానికి ఇస్రాయీల్ ప్రజలను వారసులుగా చేశాము. (55) కనుక ఓ ప్రవక్తా! సహనం వహించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యం. నీ తప్పులకు క్షమాభిక్ష వేడుకో. ఉదయం, సాయంత్రం నీ ప్రభువును స్తుతిస్తూ, ఆయన పరిశుద్ధతను కొనియాడు. (56) తమ వద్దకు ఏ అధికారపత్రమూ రాకుండానే అల్లాహ్ వాక్యాల విషయంలో వాదులాడే వారి హృదయాలు గర్వంతో నిండిపోయాయి. కాని తాము గర్వపడుతూ ఉన్నంత గొప్పతనానికి వారు చేరుకోలేరు. కనుక అల్లాహ్ శరణు వేడుకో. ఆయన అన్నీ చూస్తాడు. అన్నీ వింటాడు.

وَقَالَ الَّذِينَ فِي النَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ادْعُوا رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ الْعَذَابِ ﴿49﴾

قَالُوا أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمُ رُسُلِكُم بِالْبَيِّنَاتِ ۗ قَالُوا بَلَىٰ ۗ قَالُوا فادْعُوا ۚ وَمَا دُعُوا الْكٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلٰلٍ ﴿50﴾

إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ الْاَشْهَادُ ﴿51﴾

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعٰدِرُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعٰنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿52﴾

وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسٰى الْهُدٰى وَاَوْرَثْنَا بَنِي إِسْرٰءٰلَ الْكِتٰبِ ﴿53﴾

هُدٰى وَاذْكُرْ لِيَّ اُولٰٓئِ الْاَلْبٰبِ ﴿54﴾

فَاَصْبِرْ ۗ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَّاَسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَّسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِالْعَشِيِّ وَالْاِبْكَارِ ﴿55﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يُجَادِلُوْنَ فِيْ اٰيَةِ اللّٰهِ بِغَيْرِ سُلْطٰنٍ اٰتَهُمْ ۗ اِنْ فِيْ صُدُوْرِهِمْ اِلَّا كِبْرٌ ۗ مَا هُمْ بِبٰلِغِيْهِ ۗ فَاَسْتَعِذْ بِاللّٰهِ ۗ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْبَصِيْرُ ﴿56﴾

(57) మానవుణ్ణి సృష్టించటం కంటే ఆకాశాలనూ, భూమినీ సృష్టించటం నిశ్చయంగా ఎంతో గొప్ప పని. కాని అనేకులు ఎరుగరు.

(58) కళ్ళులేనివాడూ, కళ్ళు ఉన్నవాడూ సమానులు కాలేరు. విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసేవారూ, దుర్వర్తనులూ సరిసమానం కావటం అనేది ఎంతమాత్రం జరగదు. కాని మీరు చాలా తక్కువగానే అర్థం చేసుకుంటారు.

(59) నిశ్చయంగా ప్రళయ గడియ తప్పకుండా వస్తుంది. అది వచ్చే విషయం గురించి ఏమాత్రం సందేహం లేదు. కాని చాలామంది విశ్వసించరు.

(60) నీ ప్రభువు ఇలా అంటున్నాడు, “నన్ను ప్రార్థించండి. నేను మీ ప్రార్థనలను అంగీకరిస్తాను. గర్వానికి లోనై నా ఆరాధనకు విముఖులయ్యేవారు తప్పనిసరిగా అవమానానికీ, పరాభవానికి గురిఅయి నరకంలో ప్రవేశిస్తారు.” (61) మీరు విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి మీ కొరకు రాత్రిని సృష్టించిన వాడూ, పగలును వెలుగుతో నింపినవాడూ అల్లాహ్ కదా! వాస్తవానికి అల్లాహ్ ప్రజల పట్ల ఎంతో దయగలవాడు. కాని చాలామంది కృతజ్ఞతలు చూపరు. (62) ఆ అల్లాహ్ కదా మీ ప్రభువు, ప్రతిదాన్ని సృష్టించినవాడు. ఆయన తప్పమరొక ఆరాధ్యుడు లేడు. అలాంటప్పుడు మీరు ఎలా మార్గం తప్పి పోతున్నారు? (63) ఇదేవిధంగా అల్లాహ్ వాక్యాలను తిరస్కరించేవారందరూ మార్గం నుండి తప్పించబడుతూ వచ్చారు. (64) మీ కొరకు భూమిని నివాస స్థలంగా చేసినవాడూ, పైన ఆకాశాన్ని కప్పుగా నిర్మించినవాడూ, మీ రూపాన్ని తీర్చిదిద్దినవాడూ, దానిని ఎంతో చక్కగా మలచినవాడూ, మీకు పరిశుభ్రమైన పదార్థాలను ఆహారంగా ఇచ్చినవాడూ అల్లాహ్ కదా! ఆ అల్లాహ్ కదా మీ ప్రభువు. ఆ విశ్వప్రభువు అసంఖ్యాకమైన శుభాలు కలవాడు.

لَخَلْقِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿57﴾

وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَالْبَصِيرُ ۗ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا الْمُسِيءُ ۗ قَلِيلًا مِمَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿58﴾

إِنَّ السَّاعَةَ لَأْتِيَةٌ لَا رَيْبَ فِيهَا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ
النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿59﴾

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۗ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ
عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ
دُخْرَيْنَ ﴿60﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا فِيهِ
وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۗ إِنَّ اللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ
وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿61﴾

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ ۗ لَا إِلَهَ إِلَّا
هُوَ ۗ فَآلَىٰ تُوْفِكُونَ ﴿62﴾

كَذَلِكَ يُؤْفِكُ الَّذِينَ كَانُوا بِآيَاتِ اللَّهِ يُجْعَدُونَ ﴿63﴾

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ قَرَارًا وَالسَّمَاءَ
بِنَاءً ۗ وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوْرَكُمْ ۗ وَرَزَقَكُمْ مِنَ
الطَّيِّبَاتِ ۗ ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ ۗ فَتَبَارَكَ اللَّهُ رَبُّ
الْعَالَمِينَ ﴿64﴾

(65) ఆయనే సజీవుడు. ఆయన తప్ప మరొక ఆరాధ్యుడు ఎవ్వరూ లేడు. ఆయననే మీరు వేడుకోండి - మీ ధర్మాన్నీ ఆయనకే ప్రత్యేకం చేసి. సకల ప్రశంసలూ సర్వలోకాలకూ ప్రభువైన అల్లాహ్ కే చెందుతాయి. (66) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను : “అల్లాహ్ ను కాదని మీరు వేడుకుంటున్న వారి ఆరాధన చేయకూడదని నన్ను వారించటం జరిగింది. నా ప్రభువు వైపు నుండి నా వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు వచ్చాయి. సకల లోకాల ప్రభువునకు విధేయత చూపాలని నేను ఆదేశించబడ్డాను.

هُوَ الْحَيُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَادْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ
الدِّينَ ۗ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿65﴾
قُلْ إِنِّي مُبَيِّنُتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ
اللَّهِ لَهَا جَاءَ نِيَ الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ
أَسْلِمَ لِلرَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿66﴾

47 - 66 వాక్యాల వివరణలు

47 : ఫిరౌన్, వాడి జాతివారందరూ నరకవాసులే. నరకంలో వీరందరూ పరస్పరం పోట్లాడుకుంటారు. సామాన్య ప్రజలు తమ నాయకులతో మేము మిమ్మల్నే అనుసరించేవారము. మీరెలా చెప్తే అలా వినేవారము. ఇహలోకంలో మీరు మమ్మల్ని అవిశ్వాసానికి, అవిధేయతకు గురిచేశారు. ఈనాడు మీరు మా నుండి కొంతైనా శిక్షను తొలగించి మీరు భరించగలరా? మా శిక్షలో నుండి కొంత శిక్షను మీరు భరిస్తే మాకు కొంత శిక్ష తగ్గుతుంది అని నిందారోపణలు చేస్తూ ఉంటారు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నె కసీర్)

51 : అల్లాహ్ అవిశ్వాసులకు వ్యతిరేకంగా ప్రవక్తలకూ, తన దాసులకు ఎల్లప్పుడూ సహాయం చేస్తూ ఉంటాడు. వారి ధర్మానికి ఆధిక్యతను ప్రసాదిస్తాడు. వారి వ్యతిరేకులను సంహరిస్తాడు. బందీలుగా పట్టుకుంటాడు. ఇంకా ఇతర ఇహలోక శిక్షలకు గురిచేస్తాడు. అంతేకాక తీర్పుదినం నాడు విశ్వాసుల కర్మలకు బదులుగా మంచి ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదిస్తానని వాగ్దానం చేసి ఉన్నాడు. అంటే స్వర్గంలో ప్రవేశింపజేస్తాడు. అనేక అనుగ్రహాలను, కానుకలను ప్రసాదిస్తాడు. ఇటు అవిశ్వాసులను తన కారుణ్యానికి దూరం చేసి, వారిని నరకంలో పడవేస్తాడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

54 : అంటే మార్గదర్శకత్వం ప్రసాదించేది, హితబోధ చేసేది అంటే బుద్ధిమంతులు, వివేకవంతులు, జ్ఞానులు అని అర్థం. ఎందుకంటే వారే దైవగ్రంథాల ద్వారా లాభం పొందుతారు. సన్మార్గాన్ని బోధనలను అనుసరిస్తారు. ఇతరులు గాడిదల వంటివారు. ఎందుకంటే వీరి వీపులపై పుస్తకాల భారం ఉంటుంది. కాని పుస్తకాల్లో ఏముందో వారికి ఏమాత్రం తెలియదు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

55 : ఇక్కడ పాపాలు అంటే చిన్న చిన్న పొరపాట్లు అని భావం. ఇవి మానవులకు సహజం. వీటిని కూడా అల్లాహ్ సరిదిద్దడం జరుగుతుంది. లేదా క్షమాపణ కూడా ఒక విధంగా ఆరాధనే. అధిక పుణ్యం కోసం క్షమాపణ కోరమని ఆదేశించటం జరిగింది. అంటే అనుచర సంఘాన్ని ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ ను క్షమాపణ కోరుతూ ఉండమని ఉపదేశించడం జరిగింది. (అహ్సానుల్ బయాన్)

57 : అంటే వారు దైవగ్రంథాలు, దైవాదేశాలు, నిదర్శనాలు లేకుండా చర్చలకు, వాదాలకు దిగుతున్నారు. ఇలా కేవలం అహంకారం వల్లనే చేస్తున్నారు. అసత్యాన్ని పటిష్టంగా, సత్యాన్ని బలహీనంగా చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని అది వారికి ఫలించదు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

(67) ఆయనే మిమ్మల్ని మట్టితో సృజించాడు, ఆపై రేతస్సుతో, తరువాత నెత్తుటి ముద్దతో, ఆ పిదప ఆయన మిమ్మల్ని శిశువు రూపంలో బయటికి తీస్తాడు. తదనంతరం మీరు పూర్తి బలం పుంజుకునే వరకు మిమ్మల్ని పోషిస్తాడు. ఆ పిమ్మట మీరు వృద్ధాప్యానికి చేరుకునే వరకు, మిమ్మల్ని పెంచుతాడు. మీలో కొందరు ముందే పిలువ బడతారు. మీరు మీ నిర్ణీత వ్యవధికి చేరి యదార్థం ఏమిటో అర్థం చేసుకోవాలని ఇదంతా చేయబడు తోంది. (68) ఆయనే జీవితాన్ని ఇస్తాడు. ఆయనే మరణాన్ని ఇస్తాడు. ఆయనే ఏ విషయాన్ని గురించి నిర్ణయం చేసినా, అది అయిపోవాలని కేవలం ఒక ఆజ్ఞ జారీ చేస్తాడు. అంతే, అది అయిపోతుంది. (69) అల్లాహ్ వాక్యాలను గురించి వాదులాడే వారిని నీవు చూశావా, వారు ఎలా విముఖులుగా చేయబడుతున్నారో? (70) ఈ గ్రంథాన్నీ, మేము మా ప్రవక్తలతో పంపిన అన్ని గ్రంథాలనూ తిరస్కరించేవారికి త్వరలోనే తెలిసిపోతుంది.

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا شُيُوخًا ۖ وَمِنْكُمْ مَن يُّتَوَفَّىٰ مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا أَجَلًا مُّسَمًّىٰ ۖ وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾

هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنَّىٰ يُضَرَّفُونَ ﴿٦٩﴾

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِالْكِتَابِ وَمَا أُرْسِلْنَا بِهِ رُسُلَنَا ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾

7
8
12

60 : అల్లాహ్‌యే విశ్వప్రభువని నిరూపించబడిన తరువాత వారి శ్రేయాన్ని కోరుతూ అల్లాహ్ తన ప్రవక్త (స) ద్వారా ఇలా హితోపదేశం చేస్తున్నాడు : “ఓ నా దాసులారా! మీరందరూ కేవలం నన్నే పిలవండి, నేనే మీ పిలుపులను ఆలకించి సమాధానం ఇవ్వగలను. ఇంకా మీ మొరలను ప్రార్థలను స్వీకరించగలను.” అబూహురైరమ్ (ర) ఉల్లేఖనం ప్రకారం, ప్రవక్త (స) ఇలా ప్రవచించారు, “అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించినవారి పట్ల అల్లాహ్ ఆగ్రహం వ్యక్తం చేస్తాడు.” మరో ఉల్లేఖనంలో “అల్లాహ్‌ను ప్రార్థించని వారిని అల్లాహ్ ఇష్టపడడు” అని ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

64 : అల్లాహ్‌యే మీకోసం భూమిని పాస్పూగా, నివాస యోగ్యంగా చేశాడు. దానిపైనే మీరు జీవిస్తున్నారు, నడుస్తున్నారు. తమ ఇష్టప్రకారం గడుపుతున్నారు. అల్లాహ్‌యే దానిపై పర్వతాలను మేకుల్లా నాటాడు, దానివల్ల మీకు హాని కలగకూడదని. ఆకాశాన్ని మీ కొరకు సురక్షితమైన కప్పుగా నిర్మించాడు. మీకు రకరకాల ముఖకవళికలను, రూపురేఖలను ప్రసాదించాడు. తినటానికి, త్రాగటానికి అనేక రకాల ఆహార పదార్థాలను, పానీయాలను ప్రసాదించాడు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

66 : అంటే అల్లాహ్ తనను తప్ప ఇతరులను ఆరాధించరాదని హెచ్చరించాడు. అవి విగ్రహాలైనా, గోవురాలైనా, వృక్షాలైనా, జంతువులైనా, సమాధులైనా అన్నీ సృష్టితాలే. వీటి ఆరాధన నిషేధించబడింది. కేవలం అల్లాహ్‌నే ఆరాధించాలి. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

(71) అప్పుడు వారి మెడలలో కంఠపాశాలు ఉంటాయి, సంకెళ్ళు కూడా ఉంటాయి.

(72) వాటితో వారు ఈడ్వబడతారు కాగే నీటి వైపునకు. తరువాత నరకాగ్నిలోకి నెట్టబడతారు.

(73) వారిని ఇలా అడగటం జరుగుతుంది, “అల్లాహ్ ను కాదని మీరు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన దేవుళ్ళు ఇప్పుడు ఎక్కడున్నారు?

(74) వారు ఇలా సమాధానం చెబుతారు, “వారు మా నుండి విడిపోయారు. దీనికి పూర్వం మేము అసలు దేనినీ ప్రార్థించేవారము కాదు.” ఈ విధంగా అల్లాహ్ అవిశ్వాసులు ఎలా మార్గభ్రష్టులయిందీ రుజువు చేస్తాడు. (75) వారితో ఇలా అనబడుతుంది, “మీ ఈ ముగింపునకు కారణం మీరు భూమిలో అసత్యాన్ని అనుసరించి ఆనందించటమే. దానికి గర్వపడటమే. (76) ఇక వెళ్ళండి, నరకద్వారాలలో ప్రవేశించండి. కలకాలం మీరు అక్కడనే ఉండవలసి ఉంది. అది దురహంకారుల నివాసం, బహుచెడ్డది.” (77) కనుక ప్రవక్తా! సహనం వహించు. అల్లాహ్ వాగ్దానం సత్యమైనది. ఇప్పుడు నీ సమక్షంలోనే మేము వారిని భయపెడుతూ వచ్చిన దుష్పరిణామాలను కొన్నింటిని వారికి చూపినా లేదా నిన్ను ప్రపంచం నుండి పిలిపించుకున్నా, వారు తిరిగి రావలసింది మా వైపునకే కదా!”

(78) ఓ ప్రవక్తా! నీకు పూర్వం మేము ఎంతోమంది ప్రవక్తలను పంపాము. వారిలో కొందరి పరిస్థితులను గురించి మేము నీకు తెలిపాము. కొందరిని గురించి తెలుపలేదు. అల్లాహ్ అనుమతి లేకుండా ఏ సూచననైనా స్వయంగా తెచ్చే శక్తి ఏ ప్రవక్తకూ లేదు. అల్లాహ్ ఆజ్ఞ వచ్చేసిన తరువాత, సత్యం ప్రకారం నిర్ణయం జరిగింది. అప్పుడు దుర్జనులు నష్టానికి గురిఅయ్యారు.

﴿71﴾ إِذِ الْاَغْلَىٰ فِيْ اَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ ۙ يُسْحَبُوْنَ ﴿71﴾

﴿72﴾ فِي الْحَمِيْمِ ۗ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُوْنَ ﴿72﴾

﴿73﴾ ثُمَّ قِيْلَ لَهُمْ اَيُّنَ مَا كُنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ﴿73﴾

﴿74﴾ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ ۗ قَالُوْا ضَلُّوْا عَنَّا بَلْ لَمْ نَكُنْ

تَدْعُوْا مِنْ قَبْلُ شَيْئًا ۗ كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللّٰهُ

الْكٰفِرِيْنَ ﴿74﴾

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُوْنَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ

الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ تَمْرَحُوْنَ ﴿75﴾

اُدْخِلُوْا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ لَخَلِيْدِيْنَ فِيْهَا ۗ فَبِئْسَ

مَثْوٰى الْمُنٰكِرِيْنَ ﴿76﴾

فَاَصْبِرْ ۗ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ ۗ فَاِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ

الَّذِيْنَ نَعِدُهُمْ اَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَالِيْنَا

يُرْجَعُوْنَ ﴿77﴾

وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَّنْ

قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَّنْ لَّمْ نَقْصُصْ

عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُوْلٍ اَنْ يَّاتِيَ بِاٰيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ

اللّٰهِ ۗ فَاِذَا جَاءَ اَمْرُ اللّٰهِ قُضِيَ بِالْحَقِّ وَخَيْرٍ

هٰذَا لِكَ الْمُبْطِلُوْنَ ﴿78﴾

(79) అల్లాహ్ యే మీ కొరకు ఈ పశువులను సృష్టించాడు. వాటిలో కొన్నిటిపై మీరు స్వారి చేస్తారు, కొన్నిటి మాంసం తింటారు. (80) వాటివల్ల మీకు ఇంకా ఎన్నో లాభాలు ఉన్నాయి. మీరు ఎక్కడకు పోవాలని కోరుకుంటే అక్కడకు మీరు పోవటానికి కూడా అవి ఉపయోగపడుతాయి. వాటిపైనా, పడవలపైనా మీరు ప్రయాణం చేస్తూ ఉంటారు. (81) అల్లాహ్ తన ఈ సూచనలను మీకు చూపుతున్నాడు. అసలు మీరు ఆయన యొక్క ఏయే సూచనలను తిరస్కరించగలరు? (82) వారు భూమిలో సంచారం చేయలేదా, వారికి పూర్వపు జాతుల ముగింపు ఎటువంటిదో వారికి కనిపించటానికి? వారు సంఖ్యాబలంలో వీరికంటే అధికులు. వీరికంటే ఎక్కువ శక్తిమంతులు. భూమిలో వీరికంటే అత్యంత మహోజ్వలమైన చిహ్నాలు విడిచివెళ్ళారు. అసలు వారి సంపాదన అంతా వారికి దేనికి పనికొచ్చింది? (83) వారి ప్రవక్తలు వారి వద్దకు స్పష్టమైన సూచనలు తీసుకొని వచ్చినప్పుడు, వారు తమ వద్ద ఉన్న జ్ఞానంతోనే ఆనందపరవశులై ఉన్నారు. వారు ఎగతాళి చేస్తూ ఉండే దానిలోనే వారు తరువాత చిక్కుకుపోయారు. (84) వారు మా శిక్షను చూచిన పిమ్మట ఇలా అన్నారు, “ఒక్కడూ, ఏ భాగస్వాములు లేనివాడూ అయిన అల్లాహ్ ను మేము విశ్వసించాము. మేము ఆయనకు భాగస్వాములుగా నిలబెట్టిన ఆరాధ్యులందరినీ నిరాకరిస్తున్నాము.” (85) కాని మా శిక్షను చూసిన తర్వాత వారి విశ్వాసం వారికి ఏమాత్రం లాభదాయకంగా కాజాలదు. ఎందుకంటే, అల్లాహ్ నిర్ణయించిన నియమం ఇదే. ఆయన దాసులలో ఎల్లప్పుడూ అమలులో ఉండేది ఈ నియమావళియే. అప్పుడు అవిశ్వాసులు నష్టానికే గురి అయ్యారు.

اللَّهُ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿79﴾

وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي
صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿80﴾
وَيُرِيكُمْ آيَاتِهِ ۚ فَآتَى آيَاتِ اللَّهِ تُنَكِرُونَ ﴿81﴾

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ
عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۖ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْهُمْ
وَأَشَدَّ قُوَّةً وَآثَارًا فِي الْأَرْضِ فَمَا أَعْلَىٰ عَنْهُمْ
مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿82﴾

فَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَرِحُوا بِمَا
عِنْدَهُمْ مِنَ الْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ
يَسْتَهْزِءُونَ ﴿83﴾

فَلَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا قَالُوا آمَنَّا بِاللَّهِ وَحَدَّثُوا
بِمَا كُنَّا بِهِ مُشْرِكِينَ ﴿84﴾

فَلَمْ يَكْ يَنْفَعُهُمْ إِيمَانُهُمْ لَمَّا رَأَوْا بَأْسَنَا ۗ
سُنَّتَ اللَّهُ الَّتِي قَدْ خَلَتْ فِي عِبَادِهِ ۗ وَخَسِرَ
هُنَالِكَ الْكَافِرُونَ ﴿85﴾

67 - 85 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

అంటే మీ తండ్రిని మట్టితో సృష్టించటం జరిగింది. అందువల్ల అతని సంతానం కూడా మట్టి ద్వారానే సృష్టించబడుతుంది. ఆ తరువాత మానవ సంతతిని వీర్యబిందువు ద్వారా జన్మించినట్లు కట్టుబాట్లు విధించబడ్డాయి. మానవులందరూ ఈ వీర్య బిందువు ద్వారానే జన్మిస్తారు. తండ్రి వెన్నెముక నుండి తల్లి గర్భంలోనికి ప్రవేశించి అక్కడ స్థిరపడిన తరువాత నవమాసాల అనంతరం తల్లి గర్భం నుండి మనిషి వెలువడతాడు. అయితే ఈసా (అ) జననం తండ్రి లేకుండా ఓ మహాత్మ్యంగా జరిగింది. దీని గురించి ఖుర్ఆన్ లో అనేకచోట్ల ప్రస్తావించటం జరిగింది. దీనిపట్ల ముస్లిం సంఘమంతా ఏకాభిప్రాయం కలిగి ఉంది. ఈ వివిధ దశల ద్వారా మనల్ని ముందుకు సాగనంపేవాడే మన దైవం. ఆయనకు సాటి ఎవరూ లేరు. (అహ్మదుల్ బయాన్)

71, 72 : గొలుసులు, బేడీలు వారి మెడల్లో ఉంటాయి. వీరిని గొలుసుల ద్వారా బంధించి (అవి దైవదూతల చేతుల్లో ఉంటాయి) వారిని ఈడ్చుకుపోవటం, లాక్కుపోవటం, కాగే నీటిలో ముంచి తీయటం, అగ్నిజ్వాలలకు గురిచేయటం జరుగుతూ ఉంటుంది. వీరు తిరస్కరిస్తూ, ఎగతాళి చేస్తూ వస్తున్న ఆ నరకం ఇదే. (రహ్మాన్ 43, 44) (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

77 : ఓ ప్రవక్తా! మీ జాతి మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నందుకు విచారపడకండి. సహనం పాటించండి. అల్లాహ్ విజయం, సాఫల్యం పట్ల మీకు చేసిన వాగ్దానాన్ని తప్పకుండా నెరవేరుస్తాడు. పరలోకంలో సాఫల్యం మిమ్మల్నే వరిస్తుంది. అంతేకాక వారితో వాగ్దానం చేయబడిన శిక్షలోని కొంత శిక్షను మిమ్మల్ని కూడా చూపించబడుతుంది. కొంతవరకు చూపించటం కూడా జరిగింది. బద్ర్ యుద్ధంలో అవిశ్వాసుల నాయకులు అనేకమంది చంపబడ్డారు. కొందరు పట్టుబడ్డారు. వారిని అవమానానికి గురిచేసి ముస్లిముల కళ్ళను చల్లబరచటం జరిగింది. ఆ తరువాత తన ప్రవక్త (స) జీవితంలోనే అరబ్ దేశమంతా ఆయన అధీనంలోనికి చేర్చబడింది. ఒకవేళ మీరు మరణిస్తే వీరు కూడా మా వద్దకే మరలేవారు. పరలోకంలో మేము వీరికి వ్యధాభరితమైన శిక్షకు గురిచేస్తాం అని పేర్కొనటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

78 : మేము మీ కంటే ముందు చాలామంది ప్రవక్తలను పంపాము. వారిలో చాలామంది గాధలను మేము ఖుర్ఆన్ లో మీ కొరకు పేర్కొన్నాము. మరికొందరి గాధలను పేర్కొనలేదు అని ఓదార్చటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

83, 85 : వారు మా శిక్షను చూసిన వెంటనే వారి కళ్ళు తెరచి ఉన్నట్టే ఉండిపోతాయి. మతిస్థిమితం నశిస్తుంది. మేము ఒక్క అల్లాహ్ నే విశ్వసిస్తున్నాము. ఇతర ఆరాధ్యుల పట్ల విసిగిపోయాము అని మొరపెట్టుకుంటారు. కాని ఆ సమయంలో పశ్చాత్తాపంగాని, ఏడుపుగాని, విచారం గాని, సాకులు వెదకటం గాని లాభం చేకూర్చలేవు. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

41. హా మీమ్ అన్ సజ్దహ్ సూర పరిచయం

సూరహ్ హా మీమ్ అస్సజ్జహ్ మక్కాలో అవతరించింది. ఇందులో 54 వాక్యాలు, 6 రుకూలు ఉన్నాయి. వెనుకటి సూరా మాదిరిగా ఇందులో కూడా ఏకదైవారాధనకు సంబంధించిన సాక్ష్యాధారాలను పేర్కొనటం జరిగింది. అంతేకాక ఖుర్ఆన్ ను, సంత్యసందేశ ప్రచారాన్ని తిరస్కరించేవారిని హెచ్చరించటం కూడా జరిగింది. దీనికి తోడుగా విశ్వాసులకు శాశ్వత శుభవార్త కూడా ఇవ్వబడింది. ఎందుకంటే వ్యతిరేకులు ఎంత హింసించినా సన్మార్గాన్ని వీడలేదు. అదేవిధంగా మీ వ్యతిరేకులు మీ పట్ల ఎంత అజ్ఞానంగా ప్రవర్తించినా మీరు మాత్రం వారితో సహాన స్థయిర్యాలతో ప్రవర్తించాలని, ఇదే సరైన మార్గమని, సత్యసందేశ ప్రచార రహస్యం ఇందులోనే దాగి ఉందని ప్రవక్త (స)కు సెలవియ్యబడింది.

41. హా మీమ్ అన్ సజ్దహ్

ఆయత్లు : 54

అవతరణ : మక్కాలో

పరమ కరుణామయుడు అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో

- (1) హా. మీమ్. (2) ఇది కరుణామయుడూ, కృపాశీలుడూ అయిన దేవుని సన్నిధి నుండి అవతరింపజేయబడింది. (3) స్పష్టంగా వివరించబడిన వాక్యాలు కల గ్రంథం. అరబ్బీ భాషలో ఉన్న ఈ ఖుర్ఆన్, జ్ఞానుల కొరకు;
- (4) ఇది శుభవార్తలను ఇచ్చేది, భయపెట్టేదీను. కాని వారిలో చాలామంది దానిపట్ల విముఖత చూపారు. కనుక వారు వినరు. (5) వారు ఇలా అంటారు; “నీవు దేని వైపునకు మమ్మల్ని పిలుస్తున్నావో, దాన్ని గురించి మా హృదయాలను తెరలు కప్పివేశాయి. మా చెవులు చెవిటివై పోయాయి. మాకూ నీకూ మధ్య ఒక తెర అడ్డుపడింది. నీవు నీ పని చెయ్యి. మేము మా పని చేస్తాము. (6) ఓ ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “నేను కూడా మీలాంటి ఒక మానవుణ్ణి. దైవవాణి ద్వారా నాకు ఇలా తెలుపబడుతోంది. మీ దేవుడు కేవలం ఒకే దేవుడు. కనుక మీరు నేరుగా ఆయన వైపునకే మరలండి. క్షమించు అని ఆయనను వేడుకోండి.

﴿آيَاتُهَا 54﴾ ﴿سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ﴾ ﴿رُكُوعَاتُهَا 6﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿1﴾ حَمْدٌ

﴿2﴾ تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

﴿3﴾ كِتَابٌ فَصَّلْتَ آيَاتِهِ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

﴿4﴾ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ فَأَعْرَضَ أَكْثَرُهُمْ فَهُمْ لَا

﴿5﴾ يَسْمَعُونَ

﴿6﴾ وَقَالُوا قُلُوبُنَا فِي أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدْعُونَا إِلَيْهِ وَفِي

﴿7﴾ أَذَانًا وَقَرُّ وَمِنْ بَيْنِنَا وَبَيْنِكَ حِجَابٌ فَاعْمَلْ

﴿8﴾ إِنَّا عَمِلُونَ

﴿9﴾ قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ

﴿10﴾ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَاسْتَقِيمُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوا ۗ

﴿11﴾ وَوَيْلٌ لِّلْمُشْرِكِينَ

(7) జకాత్ ఇవ్వనివారునూ, పరలోకాన్ని తిరస్కరించే వారునూ అయిన బహుదైవారాధకులు వినాశం పాలవుతారు. (8) ఇక విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసినవారు, నిస్సందేహంగా వారికి ఎడతెగని ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. (9) ప్రవక్తా! వారితో ఇలా అను, “భూమిని రెండు రోజులలో సృష్టించిన దేవుణ్ణి మీరు తిరస్కరిస్తారా? ఇతరులను ఆయనకు సమానులుగా నిలబెడతారా? సకల లోకాల వారికి ప్రభువు ఆయనే కదా! (10) ఆయన దానిమీద పర్వతాలను నెలకొలిపాడు. అందులో శుభాలను పెట్టాడు. అర్ధించేవారందరి కోసం దాని లోపల వారి కోరికలకూ, అవసరాలకూ అనుగుణంగా సరిగ్గా అంచనావేసి ఆహార వస్తువులను సమకూర్చాడు. ఈ పనులన్నీ నాలుగు రోజులలో పూర్తిచేశాడు.

(11) తరువాత కేవలం పొగగా ఉన్న ఆకాశం వైపునకు ఆయన తన ధ్యానాన్ని మరల్చాడు. ఆయన ఆకాశాన్నీ, భూమినీ ఉద్దేశించి ఇలా అన్నాడు, “ఉనికిలోకి రండి, మీకు ఇష్టమయినా, ఇష్టం లేకపోయినా”. అవి రెండూ, “మేము వచ్చేశాము, విధేయుల మాదిరిగా” అని అన్నాయి. (12) అప్పుడు ఆయన రెండు రోజులలో ఏడు ఆకాశాలను నిర్మించాడు. ప్రతి ఆకాశంలోనూ దాని చట్టాన్ని దైవవాణి ద్వారా నిర్దేశించాడు. ప్రపంచ ఆకాశాన్ని మేము దీపాలతో అలంకరించాము. దానిని బాగా సురక్షితమైనదిగా చేశాము. ఇదంతా ఒక మహాశక్తి మంతుడైన మహా జ్ఞాని పథకం.

(13) ఇప్పుడు ఒకవేళ వారు విముఖత చూపితే వారితో ఇలా అను, “ఆద్, సమూద్ జాతులపై అవతరించినటువంటిదీ, అకస్మాత్తుగా విరుచుకు పడేదీ అయిన ఒక శిక్షను గురించి నేను మిమ్మల్ని హెచ్చరిస్తున్నాను.”

الَّذِينَ لَا يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ﴿7﴾

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ كَمُنُونٍ ﴿8﴾

قُلْ إِنِّي كُفِّرُوكُمْ لِتَكْفُرُونَ بِالَّذِي خَلَقَ الْأَرْضَ

فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ۗ ذَٰلِكَ رَبُّ الْعَالَمِينَ ﴿9﴾

وَجَعَلَ فِيهَا رَوَاسِيَ مِنْ فَوْقِهَا وَبَرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَا أَنْوَابَهَا ۗ فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ ۗ سَوَاءً لِّلسَّالِبِينَ ﴿10﴾

ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائْتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا ۗ قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ﴿11﴾

فَقَضَاهُنَّ سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرَهَا ۗ وَزَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيحٍ ۗ وَحِفْظًا ۗ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ﴿12﴾

فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ طَبَعَةَ مِثْلِ طَبَعَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ﴿13﴾

(14) దైవప్రవక్తలు వారి వద్దకు ముందు నుంచీ, వెనుక నుంచీ అన్ని వైపుల నుంచీ వచ్చి, “అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవరినీ ఆరాధించకండి” అని వారికి నచ్చజెప్పినప్పుడు, వారు ఇలా అన్నారు, “మా ప్రభువు తలచుకుంటే దైవదూతలను పంపి ఉండేవాడు. కనుక నీవు ఏ విషయం కోసమైతే పంపబడ్డావో, ఆ విషయాన్ని మేము నమ్ముము.”

(15) ఆద్ జాతి పరిస్థితి ఇలా ఉండేది. వారు ఏ హక్కు, అర్హతలూ లేకుండానే భూమిపై పెద్దవారై పోయారు. “మాకంటే అధిక బలవంతుడెవడున్నాడు?” అని అనసాగారు. వారిని సృష్టించిన దేవుడు వారికంటే అధిక బలవంతుడనే విషయం వారికి స్ఫురించలేదు? వారు మా వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూనే ఉండేవారు. (16) చివరకు మేము వారికి ఈ లోకంలోనే అవమానకరమైన శిక్షను రుచి చూపించాలని, కొన్ని అశుభకరమైన దినాలలో తీవ్రమైన తుఫాను గాలికి వారిని గురిచేశాము. పరలోక శిక్ష అయితే, దీనికంటే కూడా ఎంతో అవమానకరమైనది. అక్కడ వారికి సహాయపడే వాడెవ్వడూ ఉండడు. (17) ఇక సమూద్ జాతివారు; మేము వారి ముందు సత్యమార్గాన్ని పెట్టాము. కాని వారు మార్గాన్ని చూడటానికి బదులుగా అంధులుగా ప్రవర్తించారు. వారి అకృత్యాలకు ఫలితంగా, అవమానకరమైన శిక్ష వారిపై విరుచుకుపడింది. (18) విశ్వసించి, మార్గభ్రష్టత్వానికి, దుష్కార్యాలకూ దూరంగా ఉండేవారిని మేము రక్షించాము.

إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ ۖ قَالُوا لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَأِنَّمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كُفْرًا ﴿١٤﴾

فَأَمَّا عَادٌ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّ اللَّهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿١٥﴾

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِي أَيَّامٍ مَحْسَبَاتٍ لِنُنذِرَهُمْ عَذَابَ الْحُزْنِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَخْزَىٰ وَهُمْ لَا يُنصَرُونَ ﴿١٦﴾

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَاهُمْ فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَىٰ عَلَى الْهُدَىٰ فَأَخَذْنَا مِنْهُمُ صِيعَةً الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾

وَنَجَّيْنَا الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾

1 - 18 వాక్యాల వివరణలు

వాక్యాల సంబంధం :

ఈ వాక్యాల్లో అల్లాహ్ దయామయుడని, కరుణామయుడని, ప్రజల మార్గదర్శకత్వం కొరకు తిరుగులేని గ్రంథాన్ని అవతరింపజేశాడని, ప్రజలు ఆ గ్రంథాన్ని గౌరవించాలని, దాన్ని విశ్వసించాలని, దాని ఆదేశాలను పాలించాలని హితబోధ చేయబడింది.

కాని అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరించారు. దాన్ని ధిక్కరించారు. వాస్తవం ఏమిటంటే ఈ విశ్వంలో అనేక దేవుళ్ళు లేరు. ఈ విశ్వంలో కేవలం ఒకే ఒక్క దేవుడు ఉన్నాడు. ఆయనే ఈ విశ్వాన్ని సృష్టించాడు. ఆయన ఒక్కడే దానిని నడిపిస్తున్నాడు. ఇంకా ఆయన సర్వశక్తిమంతుడు, దయామయుడూను.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

2 : ఇమామ్ సిద్దిఖ్ హసన్ అభిప్రాయం ప్రకారం సృష్టితాలన్నీ వ్యాధిగ్రస్తులు, బీదలు వంటివారు. ఖుర్ఆన్‌లో వ్యాధిగ్రస్తులందరికీ చికిత్స ఉంది. ఆరోగ్యవంతులైన అక్కరగల వారికి మంచి ఆహారం ఉంది. ఖుర్ఆన్ మానవుల కొరకు గొప్ప కానుక వంటిది. ఇదంతా అల్లాహ్ కరుణానుగ్రహం. (తైసీరుప్రహ్మాన్)

3 : అంటే ఏది ధర్మసమ్మతం? ఏది నిషిద్ధం? ఏది విధేయత? ఏది అవిధేయత? సత్కార్యాలు ఏవి? పాపకార్యాలు ఏవి? అన్నీ కులంకషంగా తెలుపబడ్డాయి. (అహ్సానుల్ బయాన్)

6 : నేనూ మీ లాంటి ఒక మానవుడే అని, అయితే నాపై దైవవాణి అవతరిస్తుందని, అది మీ దైవం ఒకే ఒక్క దైవం అని తెలుపుతుందని, మీరు భావిస్తున్నట్లు విగ్రహాలుగాని, మహాపురుషులుగానీ దైవం కావనీ, అదేవిధంగా ఆరాధ్యులు అనేకం లేవనీ ఒకే ఒక్క ఆరాధ్యుడు ఉన్నాడనీ, ఆయనే అల్లాహ్ అని అందువల్ల నిర్మలమైన మనస్సుతో, ఆయన్నే ఆరాధించడంనీ, మీ వల్ల జరిగిన పాపాలకు ఆయన్నే క్షమాపణ కోరడంనీ ఈ అవిశ్వాసులకు తెలియపరచమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

7 : అంటే జకాత్ వలసపోయిన రెండవ సంవత్సరం విధించబడింది. అంటే దానధర్మాలు, వీటిని గురించి మక్కాలో ముస్లిములకు ఆదేశించటం జరిగింది. ప్రారంభంలో కేవలం ఉదయం, సాయంత్రం మాత్రమే సమాజ్ ఆదేశం ఇవ్వబడింది. ఆ తరువాత వలస(హిజ్రత్‌కు)పోవటానికి ఏడాదిన్నర క్రితం లైలతుల్ ఇస్రాలో అయిదు వేళల సమాజులు విధించబడ్డాయి. ఇక్కడ జకాత్ అంటే కలిమయే షహాదత్ అనే భావానికి కూడా ఆస్కారం ఉన్నది. దీని వల్ల మానవ హృదయాలు సాటి కల్పించటం, ఇంకా ఇతర పాపకార్యాల నుండి పరిశుద్ధపరచబడతాయి. (ఇబ్నెకసీర్) (అహ్సానుల్ బయాన్)

10 : భూమిపై సంచరించే ప్రాణులన్నింటికీ అల్లాహ్‌యే ఆహారం ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ ఉపాధి వ్యవస్థ ఎంత విశాలంగా ఉందంటే ఎవరూ దాన్ని గురించి వర్ణించలేరు. ఎవరూ దాన్ని లెక్క పెట్టలేరు. ప్రతి ప్రాంతానికి కొన్ని ప్రత్యేక పంటలు ఉన్నాయి. (అహ్సానుల్ బయాన్)

11 : అంటే సముద్రపు నీరు ఆవిరి రూపంలో ఉండేది. ఆ తరువాత ఇష్టం ఉన్నా లేకపోయినా నా ఆదేశాన్ని పాలించండి అని ఆదేశించటం జరిగింది. ఇబ్నె అబ్బాస్ (ర) ప్రకారం ఆకాశన్నుద్దేశించి నీపై సూర్యుడు చంద్రుడు, నక్షత్రాలు వెలుగుగాక, భూమి నుద్దేశించి నదులను, కాల్వలను ప్రవహింపజేయి, పంటలను పండించు అని ఆదేశించగా ఇద్దరూ సంతోషంగా దైవాజ్ఞను పాలించారు. అంటే దైవదూతలు, జిన్నులు, మానవులు అందరూ సంతోషంగా అంగీకరించారు. (ఇబ్నె కసీర్)

14 : ఆద్ మరియు సమూద్ జాతులను ఎందుకు నాశనం చేయడం జరిగిందంటే వారి వద్దకు హూద్, సాలిహ్ వంటి దైవప్రవక్తలు వచ్చారు. వారిలో సందేశ ప్రచారం కోసం చాలా ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఒకవేళ అల్లాహ్ మాకు సందేశం పంపాలనుకుంటే మా వద్దకు దైవదూతలను పంపుతాడు. మానవులను కాదు. అందువల్ల మేము మిమ్మల్ని తిరస్కరిస్తున్నాము అని అన్నారు. (తైసీరుప్రహ్మాన్)

16 : అది ఎంత విపరీతమైన గాలంటే అందులో భయంకరమైన శబ్దం కూడా ఉండేది. విపరీతమైన సుడిగాలి. అంటే జ్వాలలతో కూడిన సుడిగాలి. ఇబ్నెకసీర్ ప్రకారం పైన పేర్కొన్న గుణాలన్నీ ఆ గాలిలో ఉండేవి. (అహ్సానుల్ బయాన్)

(19) అల్లాహ్ యొక్క ఈ శత్రువులు నరకం వైపునకు పంపబడటానికి సమీకరింపబడే సమయాన్ని గురించి కొంచెం ఆలోచించు. (20) వారి పూర్వీకులను, వారి వెనుక వారు వచ్చేవరకు ఆపటం జరుగుతుంది. తరువాత అందరూ అక్కడకు చేరినప్పుడు, వారి చెవులూ, వారి కళ్లూ, వారి శరీర చర్మాలూ వారు ప్రపంచంలో చేస్తూ ఉన్న దానిని గురించి సాక్ష్యమిస్తాయి. (21) అప్పుడు వారు తమ శరీర చర్మాలను, “మీరు మాకు వ్యతిరేకంగా ఎందుకు సాక్ష్యం చెప్పారు?” అని అడుగుతారు. అవి ఇలా సమాధానం చెబుతాయి. “ప్రతి వస్తువుకూ మాట్లాడే శక్తిని ఇచ్చిన దేవుడే మాకూ మాట్లాడే శక్తిని ఇచ్చాడు. ఆయనే మిమ్మల్ని మొదట సృజించాడు. ఇప్పుడు ఆయన వైపునకే మీరు మరల్చబడుతున్నారు. (22) ప్రపంచంలో మీరు రహస్యంగా నేరాలు చేస్తూ ఉన్నప్పుడు, స్వయంగా మీ చెవులు, మీ కళ్ళు మీ శరీర చర్మాలే మీకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యమిస్తాయనే ఆలోచన మీకు ఉండేదే కాదు. అంతేకాదు, మీరు చేసే చాలా పనులను గురించి అల్లాహ్ కు కూడా తెలియదని మీరు భావించేవారు. (23) మీరు మీ ప్రభువు పట్ల కలిగివున్న ఈ ఆలోచనే మిమ్మల్ని నట్టేట ముంచింది. ఈ కారణం వల్లనే మీరు నష్టానికి గురిఅయ్యారు.” (24) ఈ స్థితిలో వారు సహనం చూపినా అగ్నియే వారి నివాస స్థలం అవుతుంది. ఒకవేళ వారు క్షమాభిక్ష కోరినా, అటువంటి అవకాశమేదీ వారికి ఇవ్వబడదు.

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿19﴾

حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ
وَأَبْصَارُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿20﴾

وَقَالُوا لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ۗ قَالُوا
أَنْطَقَنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَالْيَوْمَ تَرْتَجُونَ ﴿21﴾

وَمَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ
سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ
ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا
تَعْمَلُونَ ﴿22﴾

وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ
أَرَدْتُمْ فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخٰسِرِينَ ﴿23﴾

فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًىٰ لَهُمْ ۗ وَإِنْ
يَسْتَعْتِبُوا فَمَا لَهُمْ مِنَ الْمَعْتَبِينَ ﴿24﴾

17 : మేము సన్మార్గాన్ని వారికి తెలియపర్చాము. లేదా వారి ప్రవక్త సాలిహ్ (అ) ద్వారా వారికి మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదించాము. వివరంగా తెలియపరిచాము. కాని వారు ఆయన్ను వ్యతిరేకించారు. తిరస్కరించారు. ప్రవక్త నిద్రవ్వనంగా ఉన్న ఒంటెకు చిత్రహింసలు పెట్టారు. చివరకు అల్లాహ్ వారిపై భయంకరమైన కేకను, వ్యధాభరితమైన, భయంకరమైన భూకంపాన్ని ప్రయోగించి వారిని ఘోర అవమానానికి గురిచేసి, నాశనం చేశాడు. (ఇబ్నెకసీర్)

(25) మేము వారికి సహచరులుగా ఎటువంటి వారిని నియమించామంటే, వారు వారికి ముందూ వెనుకూ ఉన్న ప్రతి వస్తువునూ ఆకర్షకంగా మలచి చూపించేవారు. చివరకు వారికి పూర్వం గతించిన జిన్నాతులు, మానవుల వర్గాల విషయంలో జరిగిన శిక్షా నిర్ణయమే వారి విషయంలో కూడ జరిగింది. నిస్సందేహంగా వారే నష్టానికి గురిఅయినవారు.

(26) ఈ సత్యతిరస్కారులు ఇలా అంటారు, “ఈ ఖుర్ఆన్ అసలు వినకండి. అది వినిపించేటప్పుడు వినబడకుండా అంతరాయం కలిగించండి. బహుశా ఇలాగైనా మీరు ప్రాబల్యం వహించవచ్చు.”

(27) మేము ఈ అవిశ్వాసులకు కఠినమైన శిక్షను తప్పకుండా రుచి చూపిస్తాము. వారు చేసిన పరమ దుష్కార్యాలకు పూర్తి ప్రతిఫలం వారికి ఇస్తాము.

(28) అది నరకం, అల్లాహ్ శత్రువులకు ప్రతిఫలంగా దొరికేది. అందులోనే వారు శాశ్వతంగా నివసిస్తారు. వారు మా వాక్యాలను తిరస్కరిస్తూ వచ్చిన నేరానికి పడే శిక్ష ఇది. (29) అక్కడ ఈ అవిశ్వాసులు ఇలా అంటారు, “మా ప్రభూ! మమ్మల్ని మార్గభ్రష్టులుగా చేసిన జిన్నాతులనూ, మానవులనూ కొంచెం మాకు చూపించు. మేము వారిని మా పాదాల క్రిందపడవేసి తొక్కుతాము. వారు మరింత పరాభవం పాలుకావటానికి.” (30) అల్లాహ్ యే మా ప్రభువు అని పలికి ఆ మాట మీదనే స్థిరంగా నిలబడే వారిపై నిశ్చయంగా దైవదూతలు అవతరిస్తారు. వారు వారితో ఇలా అంటారు, “భయపడకండి, బాధపడకండి. మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గ శుభవార్తను విని ఆనందించండి. (31) మేము ఈ ప్రాపంచిక జీవితంలో కూడ మీకు సహచరులుగా ఉంటాము. పరలోకంలో కూడ. అక్కడ మీరు కోరినదల్లా మీకు లభిస్తుంది. మీరు ఆశించే ప్రతి వస్తువు మీకు దక్కుతుంది.

وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مِمَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِمَّا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ﴿25﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا الْقُرْآنِ وَالْغَوْا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ﴿26﴾

فَلَنذِيقَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿27﴾

ذَلِكَ جَزَاءُ الْعَادَاءِ اللَّهُ التَّارُءُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ ۗ جَزَاءٌ مِمَّا كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿28﴾

وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرِنَا الَّذِينَ أَضَلَّانَا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ نَجْعَلُهُمَا تَحْتَ أقدامِنَا لِيَكُونَا مِنَ الْأَسْفَلِينَ ﴿29﴾

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿30﴾

نَحْنُ أَوْلِيُّكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ ۗ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهُى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿31﴾

(32) ఇవీ మీకు లభించే ఆతిథ్యపు ఏర్పాట్లు. క్షమాశీలుడూ, కరుణామయుడూ అయిన దేవుని వైపు నుండి. (33) అల్లాహ్ వైపునకు పిలిచి, మంచి పనులుచేసి, నేను ముస్లిమ్ను అని ప్రకటించే వ్యక్తి మాటకంటే మంచి మాట మరెవరిది కాగలదు? (34) ప్రవక్తా! మంచీ, చెడూ సమానం కావు. నీవు చెడును శ్రేష్ఠమైన మంచి ద్వారా తొలగించు. అప్పుడు నీ పట్ల శత్రుభావం కలవాడు నీకు ప్రాణ స్నేహితుడై పోవటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. (35) ఈ సుగుణయోగం సహనశీలురకు తప్ప మరెవరికీ దక్కదు. ఈ స్థానం మహా అదృష్టవంతులకు తప్ప మరెవరికీ దక్కదు. (36) ఒకవేళ నీకు షైతాను నుండి ఏదైనా దుష్ప్రేరణ కలిగితే అప్పుడు అల్లాహ్ శరణు కోరుకో, ఆయన అన్నీ వినేవాడూ, అన్నీ ఎరిగినవాడూను. (37) ఈ రాత్రింబవళ్ళూ, ఈ సూర్యచంద్రులూ అల్లాహ్ సూచనలలోనివే. సూర్యచంద్రులకు సాష్టాంగపడకండి; వాటిని సృజించిన అల్లాహ్కే సాష్టాంగపడండి. నిజంగానే మీరు ఆయనను ఆరాధించేవారు అయితే. (38) కాని ఒకవేళ వారు అహంభానికి గురిఅయి, తమ మాటే నిజమని మంకుపట్టు పట్టితే ఏమీ పరవాలేదు, నీ ప్రభువునకు దగ్గరగా ఉన్న దైవదూతలు రాత్రింబవళ్ళూ ఆయనను స్తుతిస్తూ ఉన్నారు. వారు ఎన్నటికీ అలసిపోరు.

﴿32﴾ نَزَّلَا مِنْ غُفُورٍ رَّحِيمٍ
 وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا
 وَقَالَ إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿33﴾
 وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ ۗ ادْفَعْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِيٌّ حَمِيمٌ ﴿34﴾
 وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا ۗ وَمَا يُلْقَاهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿35﴾
 وَإِنَّمَا يَنزِعَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ نَزْعٌ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ ۗ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿36﴾
 وَمِنْ آيَاتِهِ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ ۗ لَا تَسْجُدُوا لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَهُنَّ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿37﴾
 فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ ﴿38﴾

4
 7
 18
 11
 السجدة

19 - 38 వాక్యాల వివరణలు
 వాక్యాల సంబంధం :
 వెనుకటి వాక్యాల్లో ఈ విశ్వానికి సృష్టికర్త, పాలకుడు కేవలం ఒక్కడే ఉన్నాడని విశదపర్చబడింది. ఇప్పుడు ఈ వాక్యాల్లో అవిశ్వాసులు, విగ్రహారాధకులు అల్లాహ్కు భాగస్వాములు ఉన్నారని, దేవీదేవతలు, ఔలియాలు మహిమలు, శక్తులు కలిగి ఉన్నారని, వీరు తలచుకుంటే లాభనష్టాలు చేకూర్చగలరని, తీర్పుదినం నాడు దైవశిక్ష నుండి తప్పించగలరని భావిస్తున్నారని పేర్కొనబడింది.
 సమాధానంగా ఈ విశ్వంలో మాకు భాగస్వాములు ఎవరూ లేరని, అధికారంలో, తీర్పులో దేనిలోనూ

భాగస్వాములు లేరని, మేము పాపాత్ములను నరకంలో ప్రవేశింపజేస్తామని, స్వయంగా మానవుని కాళ్ళు చేతులు అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయని, వారు తమ చేతులతో, కాళ్ళతో చేసిన పాపకార్యాలు న్యాయస్థానంలో సాక్ష్యాధారాల ద్వారా నిరూపించబడిన తరువాత శిక్ష నుండి ఎలా తప్పించుకోగలరని ప్రశ్నించబడింది.

వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :

20 : అంటే తీర్పుదినం నాడు మేము సాటి కల్పించలేదని అవిశ్వాసులు అసత్యాలు పలుకుతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ వారి నోర్లను మూసివేస్తాడు. వారి శరీర భాగాలు ఇతడు ఫలానా పనులు చేశాడని వారికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయి. (అహ్మదుల్ బయాన్)

21 : అవిశ్వాసులు తమ శరీర భాగాల పరిస్థితిని చూసి ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేస్తారు. తమ శరీరావయాలపై తమకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఎందుకు ఇచ్చారని మండిపడతారు. దానికి సమాధానంగా ప్రతి ప్రాణికి మాట్లాడే శక్తిని ప్రసాదించిన వాడే మా చేత సాక్ష్యం ఇప్పించాడు అని అవి అంటాయి. ఇందులో ఆశ్చర్యపడవలసిన పనిలేదు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ కోరిందే జరుగుతుంది. గుర్తుంచుకోండి! అందరూ ఆయన వైపునకే మరలిపోవలసి ఉంది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

22 : అంటే మీరు రహస్యంగా పాపకార్యాలు చేసేవారు. కాని మీ శరీర భాగాలే మీకు వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యం ఇస్తాయన్న సంగతి మరచిపోయారు. అంతేకాదు, మరణానంతర జీవితం పట్ల అపనమ్మకం, తిరస్కారభావం కలిగి ఉండేవారు. (అహ్మదుల్ బయాన్)

23 : ఈ అనుమానమే మిమ్మల్ని నట్టేట ముంచింది. మహ్షర్ మైదానంలో మీరు మిమ్మల్ని, మీ కుటుంబం వారినీ నష్టానికి గురిచేశారు. అబ్దుల్లాహ్ (ర) ప్రకారం, “నేను కాబా గృహం తెరల మధ్య దాక్కున్నాను. ఖురైష్, సఖీలకు చెందిన ముగ్గురు వ్యక్తులు రహస్యంగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. వాటిని నేను సరిగా వినలేకపోయాను. వారిలో ఒక వ్యక్తి అల్లాహ్ మన మాటలు వింటున్నారంటారా? అని అన్నాడు. రెండవ వ్యక్తి బిగ్గరగా మాట్లాడితే వింటాడు. మెల్లగా మాట్లాడితే వినడు అని అన్నాడు. మూడవ వాడు కొన్ని మాటలు వినగలిగితే అన్నీ వింటాడు అని అన్నాడు. ఈ సంఘటనను నేను ప్రవక్త (స)కు తెలియపరిచాను. అప్పుడు ఈ ఆయత్ అవతరించింది. (తఫ్సీర్ ఇబ్నెకసీర్)

26 : వారు పరస్పరం ఇలా చెప్పుకున్నారు. అంటే అతనికి విధేయత చూపకండి. అల్లరి చేయండి, చప్పట్లు కొట్టండి. ఈలలు వేయండి, కేకలు వేయండి. దీనివల్ల అక్కడున్నవారు ఖుర్ఆన్ ను వినకూడదు. వారు ఖుర్ఆన్ పట్ల ప్రభావితులు కాకూడదు. ఇలా చేయటం వల్ల ప్రవక్త (స) ఖుర్ఆన్ పఠించటం కూడా సాధ్యం కాకపోవచ్చు. ఒకవేళ ప్రజలు దాన్ని వింటే తప్పకుండా ప్రభావితులౌతారు.

29 : అంటే మార్గభ్రష్టత్వానికి గురిచేసే వారిలో పైతానులే కాదు, మానవుల్లోని వారు కూడా చాలామంది ఉన్నారు. తమ అధీనంలో ఉన్నవారిని వక్రమార్గానికి గురిచేస్తారు. రెండవది అంటే ఇబ్లీసు, ఖాబీల్ మొదలైనవారు. ఎందుకంటే అందరికంటే ముందు ఖాబీల్ హాబీల్ ను హత్యచేసి హత్యామార్గాన్ని తెరిచాడు. అందువల్ల తీర్పుదినం వరకు జరిగే హత్యల కొంత పాపం ఖాబీల్ కు చెందుతుంది. అయితే మొదటి అభిప్రాయమే సరైనది. (అహ్మదుల్ బయాన్)

30 : నిర్మలమైన మనస్సుతో ఆచరించేవారు, ప్రవక్త సాంప్రదాయం ప్రకారం విధేయత చూపేవారు, కేవలం అల్లాహ్ నే ఆరాధించేవారు. వీరి వద్దకు ఇహలోకంలో లేదా మరణ సమయంలో లేదా మరల లేవబడినప్పుడు దైవదూతలు ప్రత్యక్షమై వారికి శుభవార్తలు తెలుపుతారు. నిశ్చింతగా ఉండమని, ఇహలోకంలో విడిచి వచ్చిన వారి

(39) అల్లాహ్ సూచనలలో ఒక సూచన ఏమిటంటే, చనిపోయిన నేలపై మేము వర్షం కురిపించగానే, అది అకస్మాత్తుగా పులకించటాన్ని, ఉబికిపోవటాన్ని నీవు గమనిస్తావు. నిశ్చయంగా ఈ మృతభూమిని బ్రతికించి లేపే దేవుడే మృతులకు కూడ ప్రాణభిక్ష పెడతాడు. నిస్సందేహంగా ఆయన ప్రతిదానిపై అధికారం కలిగి ఉన్నాడు. (40) మా వాక్యాలకు వ్యతిరేక అర్థాలు అంటగట్టేవారు మాకు కనిపించకుండా ఏమీ లేరు. స్వయంగా మీరు ఆలోచించండి. ఏ వ్యక్తి మెరుగైనవాడు, అగ్నిలో పడవేయబడేవాడా లేక ప్రళయం నాడు భద్రంగా ఉంచబడినవాడా? మీరు కోరినదల్లా చేస్తూ ఉండండి. మీ చేష్టలు అన్నింటినీ అల్లాహ్ చూస్తూనే ఉన్నాడు.

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا
 أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَّتْ ۖ إِنَّ
 الَّذِي لَهَا حَيَاتًا لَهِيَ الْمَوْتُ ۖ إِنَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾
 إِنَّ الَّذِي يُلْجِدُونَ فِي آيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۖ
 أَفَمَنْ يُلْقَىٰ فِي النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِي آمِنًا يَوْمَ
 الْقِيَامَةِ ۖ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ ۗ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
 بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾

గురించి విచారించవద్దని, వారిని మేము రక్షిస్తుంటామని మీకు వాగ్దానం చేయబడిన స్వర్గం పొంది సంతోషించడని శుభవచనాలు పలుకుతారు.

అదేవిధంగా ఉభయలోకాల్లోనూ మేము మిమ్మల్ని ప్రేమిస్తుంటామని, ఎందుకంటే మాకూ మీకూ మధ్య అల్లాహ్ విధేయత ఉమ్మడి విషయంగా ఉందని, అదేవిధంగా పైతానులు అవిశ్వాసులను ప్రేమిస్తారు. ఎందుకంటే పైతానుల్లో, పాపాత్ముల్లో అవిధేయత సమానంగా ఉంటుంది. దైవదూతలు విశ్వాసులకు స్వర్గంలో ప్రవేశించే వరకు తోడు ఉంటారు. (తైసీరుర్రహ్మాన్) (ఇబ్నెకసీర్)

34 : ఇది ఒక ముఖ్యమైన నైతిక ఆదేశం. అంటే చెడును మంచితో తొలగించాలి. అపకారానికి ఉపకారంతో సమాధానం ఇవ్వాలి. ఆగ్రహానికి నిగ్రహం ద్వారా సమాధానం ఇవ్వాలి. ఫలితంగా మీ శత్రువు మీ మిత్రుడుగా మారిపోతాడు. దూరంగా ఉన్నవాడు దగ్గరౌతాడు. మీ బద్ధశత్రువు మీ ప్రాణ స్నేహితుడుగా మారిపోతాడు. (అహ్సానుల్ బయాన్)

37 : ఈ వాక్యం ద్వారా అల్లాహ్ తన అమోఘమైన సూచనలను పేర్కొనటం ప్రారంభించాడు. ఇవన్నీ ఆయన పరిపూర్ణ మహిమకు, జ్ఞానానికి, వివేకానికి నిదర్శనాలు. ఇవన్నీ మానవుణ్ణి విశ్వాసం వైపు ఆహ్వానిస్తాయి. రాత్రీపగలు, భూమి, సూర్యుడు, చంద్రుడు నిరంతరం పరిభ్రమిస్తూ ఉండటం, ఎటువంటి వ్యత్యాసం రాకపోవటం ఇవన్నీ అల్లాహ్ సూచనలే. సూర్యుడు చంద్రుడు, భూమి ఇవన్నీ అల్లాహ్ సృష్టితాలే. అందువల్లే మానవులను ఇలా ఉద్దేశించబడింది, “సూర్యుణ్ణి చంద్రుణ్ణి ఆరాధించకండి. అల్లాహ్నే ఆరాధించండి. ఆయనే వాటిని సృష్టించాడు. ఆరాధనలో ఆయనకు ఎవరినీ సాటి కల్పించకండి. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

38 : ఒకవేళ ఈ సూచనలనూ, నిదర్శనాలనూ చూసిన తరువాత కూడా మక్కా అవిశ్వాసులు ధిక్కరణకు దిగితే, అల్లాహ్ విధేయతను కాదంటే, దైవదూతలు ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ను స్తుతిస్తూ ఉంటారని ఎన్నడూ అలసట చెందరని వారికి తెలియపరచమని ప్రవక్త (స)ను ఆదేశించటం జరిగింది. (తైసీరుర్రహ్మాన్)

(41) తమ ముందుకు హితబోధ వచ్చినప్పుడు, దానిని విశ్వసించకుండా తిరస్కరించిన వారు వీరే. కాని యదార్థం ఏమిటంటే, ఇది ఒక శక్తిమంతమైన గ్రంథం. (42) అసత్యం దాని మీదకు ముందు నుండి రాజాలదు. వెనుక నుండి రాజాలదు. వివేక వంతుడూ, స్తుతిపాత్రుడూ అయిన దేవుడే అవతరింపజేసిన గ్రంథం ఇది. (43) ప్రవక్తా! నిన్ను గురించి అనుకుంటున్న విషయాలలో ఏదీ నీకు పూర్వం గతించిన దైవప్రవక్తలను గురించి అనని విషయం ఏదీ కాదు. నిస్సందేహంగా నీ ప్రభువు అమితంగా మన్నించేవాడు. దీనితోపాటు వ్యధాభరితమైన శిక్షను విధించేవాడు కూడాను. (44) ఒకవేళ మేము ఈ ఖుర్ఆన్ ను అరబ్బేతర భాషలో అవతరింపజేసి ఉన్నట్లయితే వారు ఇలా అని ఉండేవారు, “దీని వాక్యాలు స్పష్టంగా ఎందుకు వివరించబడలేదు? ఎంత విచిత్రమైన విషయం, గ్రంథమేమో అరబ్బేతర భాషలో, సంబోధితులేమో అరబ్బులు.” వారితో ఇలా అను, “ఈ ఖుర్ఆన్ విశ్వాసులకు మార్గం చూపుతుంది. స్వస్థత చేకూరుతుంది. కాని విశ్వసించని వారి చెవులకు ఇది అవరోధం, వారి కళ్ళకు ఇది గంతు. వారి స్థితి దూరం నుండి ఎవరో వారిని కేకవేసి పిలిచినట్లుగా ఉన్నది.

(45) ఇంతకు పూర్వం మేము మూసాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చాము. దాని విషయంలో కూడా ఈ విభేదమే వ్యక్తమయింది. ఒకవేళ నీ ప్రభువు మొదటే ఒక విషయాన్ని నిర్ణయించి ఉండకపోతే, ఈ విభేదించే వారి మధ్య ఎప్పుడో తీర్పు చేయబడి ఉండేది. యదార్థం ఏమిటంటే, వారు దానిని గురించి తీవ్రమైన ఆందోళన కలిగించే సందేహానికి గురిఅయ్యారు.

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ ۗ وَإِنَّهُ
لَكِتَابٌ عَزِيزٌ ﴿41﴾

لَّا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ ۗ
تَنْزِيلٌ مِّنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿42﴾

مَا يُقَالُ لَكَ إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ
قَبْلِكَ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ
الِيمٍ ﴿43﴾

وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَجَبِيًّا لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ
آيَاتُهُ ۗ ءَ الْعَجَبِيُّ وَعَرَبِيٌّ ۗ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ آمَنُوا
هُدًى وَشِفَاءٌ ۗ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ فِي آذَانِهِمْ
وَقُرْ ۗ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى ۗ أُولَٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ
مَّكَانٍ بَعِيدٍ ﴿44﴾

وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ فَآخْتَلَفَ فِيهِ ۗ
وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقَضَىٰ بِبَيْنِهِمْ ۗ
وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿45﴾

<p>(46) సత్కార్యాలు చేసేవాడు తనకు తానే మేలు చేసుకుంటాడు. దుష్కార్యాలు చేసేవాడు, దాని దుష్ఫలితాన్ని తానే అనుభవిస్తాడు. నీ ప్రభువు తన దాసులకు ఎంతమాత్రం అన్యాయం చేసేవాడు కాదు.</p>	<p>مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِّلْعَالَمِينَ ﴿46﴾</p>
<p>39 - 46 వాక్యాల వివరణలు</p> <p>వాక్యాల సంబంధం :</p> <p>వెనుకటి వాక్యాల్లో అల్లాహ్ న్యాయస్థానంలో మానవుని అవయవాలు సాక్ష్యం ఇస్తాయని, పాపాత్ములను రక్షించేవారెవరూ ఉండరనీ, వీరికొరకు నరకం తప్పనిసరి అవుతుందని పేర్కొనటం జరిగింది.</p> <p>ఈ వాక్యాల్లో సన్మార్గాన్ని అవలంబించిన వారికి, అల్లాహ్ మార్గంలో ధన, ప్రాణాలతో త్యాగాలు చేసిన వారికి తీర్పుదినం నాడు దైవదూతలు వారి వద్దకు వచ్చి వారిని భయపడే, ఆందోళన చెందే అవసరం లేదని మీ కోసం స్వర్గం, దైవప్రసన్నత ఉన్నాయని ఓదార్చటం జరుగుతుంది.</p> <p>వాక్యాల వ్యాఖ్యానం :</p> <p>39 : అంటే రకరకాల పండ్లు వివిధ రుచులు గల పళ్ళు, ఆహారధాన్యాలు పండిస్తుంది. బంజరు భూమిని వర్షం ద్వారా సారవంతమైన భూమిగా మార్చేవాడు. తీర్పుదినం నాడు మృతులను తప్పకుండా మరల లేపగలడు. (అహ్సానుల్ బయాన్)</p> <p>40 : ఏక దైవారాధనను నిరూపించే సాక్ష్యాధారాలను, ఖుర్ఆన్‌ను తిరస్కరించేవారు, వాటిని విశ్వసించని వారు అల్లాహ్‌కు కనుమరుగుగా లేరని, ఆయన జ్ఞానం అన్నిటిని ఆవరించిఉందని, వారి ప్రతి కదలికపై దృష్టిని కేంద్రీకరించి ఉన్నాడని తీర్పుదినం నాడు వారి అకృత్యాలకు రుచి చూపిస్తాడని దీని భావం. నరకంలోనికి ప్రవేశించబడినవాడు గొప్పవాడా? నరకం నుండి తప్పించబడినవాడా? నిస్సందేహంగా నరకం నుండి తప్పించబడినవాడే గొప్పవాడు. మరి ఈ అవిశ్వాసులు నరకం నుండి రక్షించే, స్వర్గంలోనికి ప్రవేశించే మార్గాన్ని అవలంబించరెందుకు? అని ప్రశ్నించటం జరిగింది.</p> <p>తమ స్వలాభం కోసం ఖుర్ఆన్ వాక్యాలను ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యాఖ్యానించే వర్గాలను ఖండించటం జరిగింది. వీరిలో నాస్తికులు, సూఫీలు, ఖాదియానీలు, సమాధి పూజారులు అందరూ ఉన్నారు. వీరు తమ మూఢవిశ్వాసాలను సమర్థించుకోవటానికి ఖుర్ఆన్‌లో వక్రభావాల్ని కల్పిస్తారు. (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)</p> <p>42 : అంటే వారు అన్ని వైపుల నుండి సురక్షితంగా ఉన్నారు. ముందు నుండి అంటే తగ్గించటం, వెనుక నుండి అంటే హెచ్చించటం. ఇందులో కల్పించటం, తరిగించటం ఎంతమాత్రం తగదు. (అహ్సానుల్ బయాన్)</p> <p>44 : అంటే - మా మాతృభాష అయిన 'అరబీ'లో ఈ గ్రంథం ఎందుకు రాలేదు? మేము అరబ్బులం కదా! అరబ్బీయేతర గ్రంథాన్ని తెచ్చి మాపై రుద్దుతావేమిటి? అని ఆక్షేపణ తెలిపి ఉండేవారు. (అహ్సానుల్ బయాన్) (త్రైసీరుప్రహ్మాన్)</p> <p>45 : అంటే మేము మూసా (అ)కు తొరాతు గ్రంథాన్ని ప్రసాదించాము. ప్రజలు ఆయన్ను కూడా తిరస్కరించారు. వేధించారు. అందువల్ల (ఓ ముహమ్మద్ -స) మీరు కూడా ఈ గొప్ప ప్రవక్తలలో సహనం పాటించండి. వారికొరకు తీర్పుదినం నాడు విచారణ నిర్ధారించి ఉండకపోతే వారు ఎప్పుడో దైవశిక్షకు గురిచేయబడి ఉండేవారు. అది ఒక్క</p>	

గడియ కూడా అటూ ఇటూ అవటం జరుగదు. ఇదంతా వారునమ్మకం వల్లకాదు. అనుమానం వల్ల చేస్తున్నారు. (తఫ్ఘీర్ ఇబ్నెకసీర్)

46 : విశ్వసించి సత్కార్యాలు చేసిన వానికి, దాని లాభం అతనికే దక్కుతుంది. అవిశ్వాసాన్ని, వక్రమార్గాన్ని అవలంబించినవాడికి దాని నష్టం వాడికే చెందుతుంది. అంటే వాడు అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురవుతాడు. దైవశిక్షకు అర్హునిగా పరిగణించబడతాడు. అల్లాహ్ తన దాసులకు అన్యాయం చేయడు. అదేవిధంగా పాపం చేయనిదే ఎవరినీ నిలదీయడు. (తైసీరుర్రహ్మాన్)